

ČESKÉ VĚZEŇSTVÍ

ČTVRTLETNÍK PRO VĚZEŇSTVÍ A KRIMINÁLNÍ PREVENCI

2-3/2017
LETNÍ DVOJČÍSLO

YELLOW RIBBON RUN

**Yellow
Ribbon
PROJECT**

Help Unlock the Second Prison

Z OBSAHU

YELLOW RIBBON RUN STR. 10

STR. 2	KRÁTCE
STR. 6	TÉMA
STR. 15	PREVENCE
STR. 16	RESOCIALIZACE
STR. 19	VĚZEŇSKÁ SLUŽBA
STR. 31	VĚZNICE ČR
STR. 39	ZAHRANIČÍ
STR. 40	DUCHOVNÍ SLUŽBA
STR. 43	SPORT

PRVNÍ MED STR. 16

VĚZNICE ČR STR. 31

CIHELNA 2017 STR. 26

ČESKÉ VĚZEŇSTVÍ Č. 2-3/2017.

Časopis vychází čtyřikrát ročně.

Vydavatel: Vězeňská služba České republiky, Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, IČ 00212423

Editor: Robert Blanda

Grafická úprava: Karel Neuvirt

Foto: Vězeňská služba České republiky, archiv redakce

Adresa redakce: Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky, poštovní příhrádka 3, PSČ 140 67 Praha 4

<http://www.vscr.cz>; redakce-cv@grvs.justice.cz

telefon 244 024 111 (ústředna), 244 024 412, 244 024 415, fax: 241 409 072

Distribuce časopisu, objednávky a předplatné:

e-mail: to@grvs.justice.cz

Výroba: tiskárna Vazební věznice Praha – Pankrác

© Vězeňská služba České republiky, Praha 2017, Registrační značka MK ČR 6334, ISSN 1213-9297.

ÚVODEM

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

když jsem v roce 1993 nastupovala jako psycholožka k Vězeňské službě ČR, moc jsem nevěděla, do čeho vlastně jdu. Odborné publikace prakticky neexistovaly, neboť vězeňství bylo do roku 1989 tabu a jen pomalu se začínaly objevovat první články na téma penologie, penitenciární psychologie a odborné zacházení s vězněnými osobami, které jsem se zvědavostí sobě vlastní tehdy „hlatala“. Měla jsem však velké štěstí na kolegy, kteří již v té době byli respektovanými odborníky a přirozenými autoritami v oboru.

Aktuální číslo časopisu České vězeňství vám kromě jiného přináší první díl nového seriálu Stáli u zrodu penitenciární psychologie, který si klade za cíl formou rozhovorů představit osobnosti československé a české psychologie, které položily základy dnešního odborného zacházení s vězněnými osobami v ČR. Bylo pro mne velkou inspirací získávat první zkušenosti od těchto lidí a jsem přesvědčena o tom, že inspiraci může přinést i jejich ohlédnutí za minulostí a pohled na současnost. Smutnou skutečností pak zůstává, že s řadou těchto významných osobností dnes již takový rozhovor udělat není možné...

PhDr. Soňa Haluzová
psycholog
Odbor výkonu vazby a trestu GR

DEN OTCŮ VE VĚZNICI VŠEHRDY

BRONISLAVA
VETEŠNÍKOVÁ

Jako jednu z forem upevnění vztahů mezi vězňnými osobami a rodinou využívá Věznice Všechny různých

společných akcí. V letošním roce to byl již třetí ročník Dne otců, který uspořádalo oddělení výkonu trestu

v neděli 18. června 2017. V tomto roce se na akci přihlásilo osm odsouzených, kteří chtěli strávit dopoledne se svými dětmi. K tomu jim byl vyhrazen návštěvní sál věznice, kde si za dohledu vychovatelky-terapeutky mohli odsouzení se svými dětmi zahrát společenské hry, s těmi menšími vyskládat třeba dřevěné kostky v dětském koutku, případně se podílet u starších dětí na vyřešení domácích úkolů. Pro manželky a družky odsouzených byl připraven program v jiné části věznice. Ženy tak měly možnost zhlédnout prezentaci věznice na DVD, prohlédnout si vybrané prostory věznice a po celou dobu jim na dotazy odpovídal ředitel věznice nebo tisková mluvčí. Na závěr akce se pak rodiny opět sešly v návštěvním sále, aby společně prožili ještě zbytek dopoledne. Dcery jednoho z tatínků mi prozradily, že to byl jeden z těch hezčích dnů, kdy si mohly s tátou zahrát hry a popovídat si. Ti menší si z tatínka udělali například koníka.

Problém téměř deseti tisíc opuštěných a neudržovaných hrobů pomáhá správě olomouckých hřbitovů řešit Vazební věznice Olomouc. Skupina odsouzených z vazební věznice vyráží den co den v doprovodu zaměstnance hřbitovní správy na některý z olomouckých hřbitovů odstraňovat staré náhrobky a desky. Jelikož vybraní odsouzení nebyli ještě pracovníě zařazeni, otevřel se tu prostor právě pro pomoc jiným subjektům, což odsouzení velmi kvitují. Během deseti dnů se jim povedlo takto zlikvidovat na 200 starých hrobů. Tuto činnost vykonávají odsouzení dobrovolně a bez nároku na finanční odměnu. Je třeba uvést, že veškeré práce, které odsouzení provádějí na místním hřbitově, jsou hodnoceny velmi kladně jak ze strany zaměstnanců věznice, tak i samotného vedení olomoucké hřbitovní správy.

mdo

ODSOUZENÍ VYRÁBĚJÍ HRAČKY

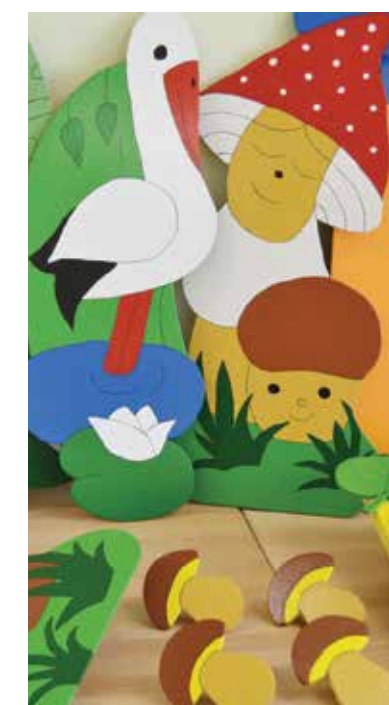
Věznice Nové Sedlo přivítala v polovině srpna náměstka primátora města Chomutov Jana Mareše. Účelem jeho návštěvy bylo převzít za přítomnosti vedoucí odboru školství Dagmar Mikovcové a ředitelky Mateřské školy v Chomutově Ireny Kopecké a zástupce ředitelky Moniky Chloupkové zakázku pro mateřskou školu Pohádka. Celá řada mateřských škol v regionu spolupracuje s Věznici Nové Sedlo, jejíž odsouzení pracující

v truhlářské dílně na výrobě didaktických pomůcek, hraček, ale používají se i do výzdoby těchto školky Pohádka. Z rukou zástupce ředitele věznice Roberta Frýdeckého převzal náměstek primátora a ředitelka mateřské školy výrobky ze dřeva, které budou zutulňovat prostředí a pomáhat formou hry. Odsouzení se s velkým zájmem podílejí na těchto zakázkách a s velkou pečlivostí pracují na detailech, uvě-

domují si, že i oni mají doma děti předškolního věku, které by uvítaly přítomnost zručného otce doma. Truhlářská dílna v nově vybudovaném Centru teoretické a praktické přípravy, které bylo v měsíci červnu otevřeno a nahradilo staré, nevyhovující prostory, poskytuje odsouzeným možnost pracovat již skoro na profesionální úrovni. Proto se odsouzení, kteří procházejí teoretickou, ale hlavně praktickou přípravou, netají, že po skončení výkonu trestu by chtěli nějakou formou pracovat se dřevem. Šikovnost a profesionalitu odsouzených ocenil Jan Mareš a velký dík patří všem odsouzeným, kteří se na zakázce podíleli. Zvláštního poděkování se dostalo vychovatelům Josefu Michlovi, Jiřímu Kopeckému, speciální pedagožce Janě Klímové a tiskové mluvčí Evě Korenekové, kteří v rámci setkání odpovídali na nesčetné otázky přítomných. Pracovníci magistrátu projeví velký zájem o další spolupráci s věznicí.

eko

ODSOUZENÍ OPRAVUJÍ NAUČNOU STEZKU

Vybraná skupina odsouzených od počátku května pracuje v Kynšperku nad Ohří při údržbě a opravách naučné stezky pod rybníkem Sýkorák. Navázali tak na první etapu realizovanou v roce 2014, kdy po dohodě se starostou města Tomášem Svobodou převzala věznice nad stezkou patronát a prostřednictvím odsouzených zahájila v březnu 2014 její rekonstrukci.

Během tří měsíců, po které práce tehdy prováděli, odsouzení navozili tuny písku a štěrku a vyměnili na padesát dvoumetrových kulatin,

kteří museli také pořádně podsypat. Podél celé stezky vyčistili odtokovou strouhu, stejně tak museli vyčistit odtoky napříč stezkou a navrch přidali dva nové. Vedle toho srovnali svah, který se sesul vlivem vody do stezky po levé straně cesty, a vyčistili a uklidili všechny stanoviště s informačními tabulemi včetně ohniště na kraji stezky. Po třech letech, kdy se na stezce podepsal zub času a také vandalismus a neukázněnost návštěvníků, se odsouzení pustili opět do rozsáhlejších úprav.

Práce postupně přecházejí od hrubé manuální činnosti k dočišťovacím pracím a závěrečným úpravám. Zprvu byly z cest vykopány shnilé a narušené okrajové kulatiny tyto cesty vymezující. Byly narovnané do několika hromad, naloženy do přistavených kontejnerů a vzniklé prohlubně byly zarovnané. Vězni se také pustili do boje s plevelem rostoucím mezi štěrkovým a písčným povrchem cest. Pospřejované a poškrábané informační tabule odkazující na přírodní zajímavosti byly uvedeny do čitelného stavu. Byly natřeny lavičky, impregnovány stojany informačních tabulí a dřevěné koše na odpadky. Odsouzení se nyní soustředí zejména na zlepšování vzhledu stezky, odstraňování plevelů, nové usazení odpadkových košů převrácených vandaly či úpravu pískoviště a čeká je nahradit odstraněnou shnilou kulatinu k ohranění cest. Odsouzení během těchto činností získávají a zlepšují pracovní návyky, učí se práci ve skupině, respektu k pracovním pokynům a občas přicházejí i s návrhy na řešení problémů. Práce v přírodě jim pomáhá zvládat stres z výkonu trestu a zařazení k výkonu prací si váží. Na pracích se podílejí v rámci aktivit programů zacházení v doprovodu vychovatele. Věznice zajišťuje pracovní síly, materiálně technické zabezpečení je pak na Správě majetku města Kynšperk nad Ohří.

peb

POMOC ZPÍVAJÍCÍ FONTÁNĚ Z NOVÉHO SEDLA

Na přípravě kulturní akce Zpívající fontána, pořádané Věznicí Všechny a Oblastní charitou v České Kamenici se podíleli i odsouzení z Věznice Nové Sedlo.

Keramická dílna specializovaného oddělení pro výkon trestu odsouzených mužů s poruchou osobnosti a chováním způsobenou užíváním návykových látek běžela v měsí-

ODSOUZENÍ VYRÁBĚJÍ VOLEBNÍ ZÁSTĚNY

Nové Centrum teoretické a praktické přípravy v oboru dřevovýroba a údržba veřejné zeleně začalo sloužit odsouzeným ve Věznici Nové Sedlo. Nové vybudované učebny a dílny s širokým zázemím nahradily nevyhovující stísněné prostory, které věznice využívala. Prostory přispívají nejen k estetizaci vnímání bezprostředního okolí odsouzených, ale především dávají široký prostor pro získání manuální zručnosti, pracovních návyků a odpovědnosti za výsledky odvedené práce. Truhlářská dílna již dnes si nemůže stěžovat na nedostatek zakázek. Odsouzení v rámci kurzu Práce v truhlářské dílně vyrábějí a sestavují volební zástěny pro celý region Žatecka, další zakázky čekají na svou realizaci od odboru životního prostředí Městského úřadu v Žatci, Městské policie, mateřských škol atd. Celkové vybavení dílny umožňuje odsouzeným

získat zkušenosti s výrobou, kde je ceněna vysoká přidaná hodnota. Tuto možnost ocení především odsouzení, kteří po výkonu trestu odnětí svobody budou hledat uplatnění v oblasti dřevovýroby. Truhlářská dílna dává možnost i odsouzeným ze specializovaného oddělení pro výkon trestu odsouzených mužů s poruchou osobnosti a chováním způsobenou užíváním návykových látek. Práce v dílně s odsouzenými je součástí terapeutického programu, po jehož ukončení by měl absolvent směřovat do dalšího života bez drogové závislosti. Centrum teoretické a praktické přípravy je výsledkem několikaletého snažení realizačního týmu grantové podpory Norských fondů, které přispěje k minimalizaci společenského znevýhodnění osob opouštějících prostředí věznice a zlepšení jejich pozice na trhu práce.

eko

ci květnu na plný výkon. Objednávka zněla jednoznačně. Kulturní akce Zpívající fontána byla spojena s charitativní akcí na podporu chodu domu sv. Dismase ve Stráži pod Ralskem. Komunitní dům nese jméno po patronovi napravených vězňů. Proto účast novosedelských odsouzených měla svou symboliku. Výtěžek z výrobků keramické dílny posloužil na podporu činnosti tohoto zařízení. Účast odsouzených na takové akci neznamená pouze příjemně a užitečně strávený čas v keramické dílně - za jejich účasti

je třeba hledat hlubší význam. Ne všichni odsouzení po výkonu trestu mají vytvořené sociální zázemí, které jim pomůže vrátit se do života. Celá řada odsouzených je odkázána na pomoc cizích a právě takováto zařízení jsou vhodnou volbou. Věznice Nové Sedlo je otevřená akcím, které přispívají ke snížení recidivy odsouzených a návratu do života nyní již bez trestné činnosti.

eko

PRVNÍ PSYCHOLOG V POBOČCE BRNĚNSKÉ VĚZNICE KUŘIM JIŘÍ MEZNÍK ŘÍKÁ:

U PSYCHOLOGA ZÁLEŽÍ NA TOM, JAK SE CHOVÁ K VĚZŇŮM A JAK S NIMI MLUVÍ

SOŇA HALUZOVÁ

KDYŽ JSTE 1. ŘÍJNA 1971 NASTUPOVAL DO TEHDEJŠÍ POBOČKY BRNĚNSKÉ VĚZNICE V KUŘIMI, BYL JSTE ZDE VŮBEC PRVNÍM PSYCHOLOGEM...

Ano, když jsem jako 29letý psycholog nastupoval do vězeňství, byla zvláštní doba. Bylo po prověrkách a lidé ve mně viděli spíše člověka než psychologa. V Kuřimi nás bylo 25 i s náčelníkem a zdravotní sestrou, takže to byl takový pospolitý, téměř rodinný kolektiv. V Kuřimi převážně také pracovali lidé, kteří sem byli „odsunuti“ z nějakého důvodu: třeba bývalý brněnský náčelník, kterému emigroval syn, nebo jeden kapitán, původem Slovák, který protestoval, když armáda Maďarska vpadla na Slovensko v roce 1968 v rámci invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa, takže to bylo trochu jiné. V Kuřimi bylo tehdy 300 vězňů, kteří poměrně těžce pracovali v tehdejším n. p. Prefa při výrobě panelů. Skoro všechny jsem znal a oni znali mě. Nikdo mi do mé práce moc nemluvil, a co jsem potřeboval ke své práci, to jsem měl. To byly šťastné roky mého života...

PRO PRÁCI VE VĚZEŇSTVÍ VÁS ZÍSKAL NÁČELNÍK VÝZKUMNÉHO ÚSTAVU PENOLOGICKÉHO DOCENT JIŘÍ ČEPELÁK A V TÉ DOBĚ VÝZNAMNÁ OSOBNOST V OBLASTI NÁPRÁVNĚ VÝCHOVNÉ ČINNOSTI. K OSUDNÉMU SEZNÁMENÍ, JAK JSEM SE DOČETLA, DOŠLO NA KAŽDOROČNÍM SETKÁNÍ PSYCHOLOGŮ UŽ V ROCE 1969...

Ano, bylo tomu skutečně tak. S doktorem Čepelákem, tehdy ještě nebyl docentem, jsem se seznámil prostřednictvím svého metodologického zájmu. On už v té době pracoval jako náčelník Výzkumného ústavu penologického a publikoval nějaké testy, které jsem potřeboval do své praxe. Uvedl mě do problematiky vězeňství a řekl mi, ať se přihlásím do věznice jako psycholog. A dodal: „Tebe stejně asi nevezmou, proto-

že po dětské obrně kulháš...” No, a oni mě vzali, což bylo překvapení pro mne i pro celé moje okolí, a ač nevoják, byl jsem rázem podporu-čikem.

V Kuřimi jsem tehdy ve funkci vy-

střídal dva chlapy, kteří dostali za úkol psychologii při zaměstnání vystudovat. Ale nedostudovali a při prověrkách v roce 1970 je pro mne z neznámého důvodu z věznice vyhodili. Já jsem přišel do věznice rok dva po nich a zdědil jsem po nich i skříň. První generace psychologů ve vězeňství vyrostla z vychovatelů a pracovníků Sboru nápravné výchovy, kteří dostali jako „stranický úkol psychologii vystudovat“. Já nevím, jestli jsem byl úplně první, ale myslím si, že ano, který přišel do vězeňství už jako hotový psycholog...

JAK S ODSUPEM DOBY VZPOMÍNÁTE NA SVÉ PRVNÍ DNY V NOVÉ PRÁCI ZA KATREM. LITOVAL JSTE POTOM NĚKDY SVÉHO ROZHODNUTÍ?

Šel jsem pracovat do vězeňství s plánem, že tady budu takových pět šest let a pak od toho uteču, protože tady mě zaplatili. Předtím jsem bral 1400 korun a tady mi dali 2900, takže - co si budeme povídat... Ale nakonec to dopadlo tak, že jsem tady zůstal přes 30 let. A jestli jsem svého rozhodnutí někdy litoval? S odstupem času vím, že ten

život ve věznici byl zajímavý, ale hodně také člověku vzal. Příslušnost k ozbrojenému sboru nás omezovala tam, kde jiní měli více možností. Já jsem například dvakrát byl v Jugoslávii, ale jinak jsem nikam nejezdil. A během normalizace a po Chartě v roce 1977 nás lidi opravdu neměli rádi. Velká část laické veřejnosti se na nás kolem sametové revoluce a pak asi do roku 1992 dívala s určitým despektem. Pracovat ve věznici, to prostě bylo stigma.

VZPOMENETE SI JEŠTĚ, JAK VYPADALA VAŠE PRVNÍ KANCELÁŘ VE VĚZNICI? A KDYŽ ŠLI TENKRÁT VĚZNI ZA PSYCHOLOGEM, CO BYLO NEJČASTĚJI OBSAHEM JEJICH DOTAZŮ?

Když jsem nastoupil jako první psycholog do věznice, tak byli všichni zvědaví, kdo přijde a co se jako bude dít. Takže mi připravili kancelář hned vedle náčelníka a zástupce. Měl jsem tam připravený stůl, tři židle, perličkový psací stroj, akvárium a svrchu mi přinesli pancéřovou skříň na dokumentaci. A taky mi tam dali bílý plášť, protože nevěděli... Na svůj první vstup do věznice v Kuřimi si dodnes vzpomínám moc dobře. Přijel jsem tam z brněnské věznice vybavený uniformou, polním stejnokrojem, plynovou maskou, pistolí a škorpiónem a službukonající strážný na bráně tehdy zavolał jednoho z vězňů s tím, že „pan podporučík se s tím přece nebude tahat“. A tak mi to přinesli vězni až do kanceláře, z čehož jsem byl docela překvapený.

Psychologické vyšetření a konzultace s odsouzenými probíhaly v mé kanceláři, kde jsem byl s nimi sám bez jakéhokoliv dalšího zajištění. Skupinovou psychoterapii jsem prováděl v návštěvní místnosti mimo ubytovací prostory vězňů. A co se mnou řešili vězni nejčastěji? To zůstává asi pořád stejné: rodinné problémy, co manželka, co družka, vztahy mezi vězni, i případná šikana a potom třeba i osobní problémy,

co měli sami se sebou, se svým pijáctvím nebo i sexuální deviací. Já jsem byl zastáncem takového programu ve smyslu: „Zapomeňte na to, co jste udělali, ale myslete na to, jak teď budete žít dál.“ Hodně za mnou také chodili s otázkou: „A co mám teda dělat, až tady jednou skončím?“

DO VĚZNICE JAKO PSYCHOLOG ŠEL JSTE DLE DNEŠNÍ TERMINOLOGIE DO SLUŽEBNÍHO POMĚRU, TEDY DO UNIFORMY. ABSOLVOVAL KDYŽ JSTE NASTUPOVAL, V TÉ DOBĚ JSTE SPOLEČNĚ S OSTATNÍMI FYZICKOU PŘÍPRAVU, STŘELBY, NÁSTUPNÍ KURZ... VYKONÁVAL JSTE TAKÉ NĚJAKOU NEPSYCHOLOGICKOU ČINNOST V UNIFORMĚ?

Vykonával a vykonával jsem ji docela rád. Občas přišel náčelník a řekl: „Posloucháte, doktore, potřeboval bych, kdybyste přišel na noční jako referent do výroby.“ No tak proč ne, tak jsem šel na noční do výroby. Nás tam prostě bylo málo, a když někdo náhle vypadl, tak byl problém. Vyfasoval jsem pracovní uniformu a vězni hned na mě: „Jé, pane doktore, co vy tady?“ Ale aspoň jsem věděl, jak to na tom pracovišti chodí. Chodil jsem třeba také pravidelně na návštěvy nebo jako zázrak na hodinu nebo i dvě strážit na střechu Prefy, kde bylo strážní stanoviště.

Myslím si, že je ve své podstatě jedno, jestli je psycholog v uniformě, nebo civil. Záleží totiž hlavně na tom, jaký je člověk, jak s vězni mluví a jak se k nim chová. Zažil jsem období, kdy jsem nosil uniformu, a pak zase období, kdy jsem ji nenosil. Ale vězňům to bylo v podstatě jedno – oni na to byli zvyklí a nevadilo jim to. V tu dobu to bylo prostě tak a dnes by to možná bylo třeba jiné. I zdravotní sestra tehdy měla uniformu.

V PRŮBĚHU UPLYNULÝCH DESETELETÍ ZAŽILA ČESKÁ REPUBLIKA, RESPEKTIVE ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA, VÝZNAMNÉ POLITICKÉ A SPOLEČENSKÉ ZMĚNY. JAK SE TYTO UDÁLOSTI PROMÍTALY DO VĚZEŇSTVÍ?

Kuřim byla vždycky takový speciální kriminál. Malý a daleko od Prahy, kde vězni těžce pracovali. Tady byl třeba kdysi člověk, kterého zavraždili 6. května, protože 9. května měl být povýšen do hodnosti generála, a pak byla amnestie, tak ho zase honem pustili. Musím říct, že odsouzení byli tehdy hodně apolitičtí, ale na každou společenskou změnu nějak, po svém, reagovali. Do života všech zasáhli výrazně až politruci (zástupci velitele útvaru pro politickou práci), kteří začali ve věznici pracovat někdy v letech 1982-1983. Každý měsíc jsme měli školení, jehož součástí bylo povídání o tom, „co na to Lenin...“, co na to Marx...“, a to nikoho nebavilo. Ve věznici byli i kariérní komunisté, ale bylo jich minimum a další lidé byli třeba ve straně, platili příspěvky, ale tím to pro ně končilo. Ale ti politruci vyvíjeli na lidi poměrně značný politický tlak, sice málo účinný, zato poměrně otravný, ale formálně fungující.

JAK HODNOTÍTE VÝVOJ ČESKÉHO VĚZEŇSTVÍ ZA UPLYNULÝCH ČTYŘICET LET Z PŮHLEDU PSYCHOLOGA? NASTUPOVAL JSTE S NĚJAKOU VIZÍ, SOUČASNOST TAK MŮŽETE HODNOTIT NA ZÁKLADĚ BOHATÝCH ZKUŠENOSTÍ...

V principu jde v kriminálu pořád o to samé. V zásadě je jedno, jestli se sedí s halapartnou za zády nebo samopalem. Postoj politické moci i mentalita vězňů se však měnila v návaznosti na společenské změny. Řekl bych, že vězňům umožnila takřkajíc zvednout hlavu. Třeba do roku 1964 byli vězni vnímáni jako třídní nepřátelé, kteří sabotovali budování socialismu. V tomtéž roce vstoupil v platnost (na tu dobu velmi moderní) zákon o výkonu trestu odnětí svobody, ve věznicích se objevily tehdy zcela nové funkce vychovatelů, pedagogů a psychologů a vězni se stali více objektem sociální a výchovné práce. Následovalo však velké společenské zklamání, že to moc nefunguje. Po přechodu vězeňství z ministerstva vnitra pod ministerstvo spravedlnosti byli asi od poloviny 70. let vězni vnímáni a považováni za levnou pracovní sílu a některá průmyslová odvětví stála doslova na práci odsouzených, třeba Škodovka v Mladé Boleslavi nebo Prefa v Kuřimi či ZKL v Brně. Tehdy měli všichni vězni práci. A po revoluci v roce 1989 se vězni stali zase více objektem veřejného zájmu, což vydrželo někdy do roku 1994-1995. To do věznice stále proudily delegace, kontroly, poslanci, zastupitelé, exkurze... Dnes už ten zájem zase není takový.

DODNES OBČAS PSYCHOLOGOVÉ S POVZDECHEM ŘÍKAJÍ, ŽE JEJICH ODBORNÝ NÁZOR NENÍ VŽDY DOSTATEČNĚ VE VĚZNICI AKCEPTOVÁN. MYSLÍTE SI, ŽE POŽÍVÁ SOUČASNÁ FORENZNÍ PSYCHOLOGIE DOSTATEČNÝ RESPEKT?

To bylo vždy, je a bude, protože hledisko penologické a psychologické je poněkud rozdílné. Psycholog vnímá vězně jako člověka s nějakou osobní historií, určitou psychickou zvláštností, kdežto penolog jako odsouzeného, který je ve výkonu trestu odnětí svobody a musí dostat to, na co má ze zákona nárok. Musí splnit svoje povinnosti, dostat adekvátní stravu, přiměřené ubytování, nesmí utéct a musí se podrobit režimu. Významnou roli zde hraje i jistá skepse z účinnosti programů zacházení. Hledání kompromisu a shodných postojů je přitom složitý proces. A důležité také je, jak spolu lidé v dotčených funkcích komunikují, jak se dohodnou a jak se s tím potom vyrovnají. Když jsem se stal ředitelem věznice, tak mi také trvalo nějakou dobu, než jsem se jím skutečně stal, protože jsem pořád přemýšlel jako psycholog a ne jako ředitel.

V roce 2005 mě pozvali na konferenci do Německa, kde jsem vystoupil právě na téma Psycholog v roli ředitele věznice. Mé vystoupení mělo až překvapivě pozitivní ohlas. V Německu tehdy nebylo výjimkou, že ředitelem věznice byl psycholog nebo pedagog, zástupcem potom ale byl právník, nebo naopak. U nás to tak není, a tak jsem ve svém vystoupení popsal právě tato úskalí. Ve věznici, kde funkci ředitele vykonává původní profesí psycholog, bývá větší podpora odborného zacházení, ale vždy tomu také tak být nemůže. Má to své výhody, ale střety tam vždy budou. Nemusí být časté, ale budou, ten pohled je prostě jiný...

Absolvování ochranného léčení v době výkonu trestu má u motivovaných odsouzených efekt.

V PŘÍŠTÍM ROCE 2018 OSLAVÍ 20 LET SVÉHO FUNGOVÁNÍ JEDINÉ SPECIALIZOVANÉ ODDĚLENÍ PRO VÝKON OCHRANNÉHO LÉČENÍ SEXUOLOGICKÉHO, KTERÉ VZNIKLO VAŠÍM VELKÝM PŘÍČINĚNÍM PRAVĚ V KUŘIMSKÉ VĚZNICI. JAK VZPOMÍNÁTE NA ZAČÁTKY VŮBEC JEDNOHO Z PRVNÍCH SPECIALIZOVANÝCH ODDĚLENÍ V ČR?

Myšlenka tohoto specializovaného oddělení vůbec není nová. Pokud vím, tak vznikla někdy koncem 60. let minulého století. Tehdejší náčelník zdravotního odboru Sboru nápravné výchovy problém cítil a snažil se takové oddělení zřídit. Byl vydán rozkaz o zřízení Střediska ochranné sexuologické léčby, ale nakonec to zase zapadlo, protože nebyla tehdy asi dostatečná odborně-penologická i politická vůle

a nebyl k dispozici kvalifikovaný personál.

Mě ten problém hodně zajímal, tak jsem o tom často diskutoval s doktorkou Bártovou (pozn. MUDr. Dagmar Bártová, sexuoložka, 1930 – 2009) a později s doktorkou Hajnovou (pozn. MUDr. Růžena Hajnová, sexuoložka, nar. 1940). Napsali jsme několik popularizačních článků, vystoupili v televizi a nějak to všechno pomalinku zrálo. Trochu tomu v té době pomohlo i to, že české vězeňství hledalo po roce 1989 novou náplň a možnosti, i na konec svoji novou tvář vůči veřejnosti. Tak se podařilo v Kuřimi zřídit oddělení pro sexuální devianty, dát mu vysokou profesní úroveň i vybavení. Samozřejmě, že očekávání byla trochu jiná, než je praxe, ale výzkumy, které se týkají recidivy u odsouzených, kteří oddělením prošli, hovoří v číslech jasně. Recidiva u sexuálních deviantů, kteří prošli specializovaným oddělením v Kuřimi, se pohybuje aktuálně kolem 9% (pozn. obecná recidiva se udává kolem 69 %). Mnozí jsou pro léčbu motivováni - udělali totiž něco, co nechťeli a přijali nabídku psychoterapie a potřebnou medikaci. Pak to má efekt.

DNES PŘEDSTAVUJE PRO ČESKÉ VĚZEŇSTVÍ VELKÝ PROBLÉM ZÍSKAT JAKÉKOLIV NOVÉ PROSTORY, A TO ZEJMÉNA PROTO, ŽE LIDÉ VE SVÉM OKOLÍ ODMÍTÁJÍ MÍT ZAŘÍZENÍ TAKOVÉHO TYPU. TAKÉ KDYŽ VZNIKALO SPECIALIZOVANÉ ODDĚLENÍ PRO SEXUÁLNÍ DEVIANTY V KUŘIMI, TAK SE TAKOVÉ HLASY OZÝVALY...

Ano, to je pravda. Tenkrát se to opravdu rychle rozkřiklo po „dědině“, takže jsem za pomoci starostů okolních obcí svolal do místního Dělnického domu mítink občanů. Přizval jsem tam docenta Pavla Vantucha (pozn. doc. JUDr. Pavel Vantuch, právník, advokát, pedagog právnické fakulty v Brně, nar. 1946), doktorku Růženu Hajnovou, přišlo tam asi padesát šedesát lidí a diskutovali jsme. A jsem přesvědčen o tom, že jsme ty lidi přesvědčili, ale chce to hodně komunikovat s veřejností. Na Mírově či ve Valdicích žijí lidé léta v symbióze s věznicí desítky let a jde jim to vzájemně velmi dobře. Většinou se tak jedná o nepodložený strach z neznámého, navíc ovlivňovaný různými zájmy.

NA KONCI KVĚTNA LETOŠNÍHO ROKU 2017 PREZIDENT MILOŠ ZEMAN PODEPSAL MILOST PRO DOŽIVOTNĚ ODSOUZENÉHO JIŘIHO KAJÍNKA. PŘED BRÁNOU VĚZNICE JEJ ČEKALI NEJEN NOVINÁŘI, ALE TAKÉ DESÍTKY FANOUŠKŮ. CO ŘÍKÁTE TOMU, ŽE SE Z JIŘIHO KAJÍNKA STALA CELEBRITA?

Lidé odjakživa vnímali pozitivně i negativní hrdiny, třeba Babinského nebo Jánošíka. Kajínek několikrát utekl z vězení a několikrát se o to pokusil. Jako jedinému vězni se mu podařilo utéct z Mírova, zpochybnit efektivitu státní moci a vězeňství,

a to je pro lidi hrdinský čin. Tak není divu, že se vytvořil jakýsi Fan klub Jiřího Kajínka. K jeho vzniku přispěla i obrovská medializace případu, zpochybňování jeho viny a tlak na obnovu procesu. Jedná se o současný společenský syndrom, který popsal přesně ve svém článku docent Jiří Dan (pozn. název textu: Několik poznámek psychologa k současnému dění v justici) a který se týká skupinové nevědomé identifikace se zločincem, což představuje z hlediska dalšího demokratického vývoje naší společnosti jev rizikový. Ale tak to prostě je, někteří z nás se částečně vědomě, částečně nevědomě, identifikují s nějakou sociální patologií, kterou někdo personálně vyjádří a získá si u části veřejnosti jistý obdiv.

V RÁMCÍ SVÉ PROFESNÍ KARIÉRY JSTE PRACOVAL JAKO PSYCHOLOG I JAKO ŘEDITEL VĚZNICE. NA CO VZPOMÍNÁTE RADĚJI, NA DOBU PSYCHOLOGICKÉHO PŮSOBNÍ, NEBO NA ŘEDITELOVÁNÍ?

To je docela složitá otázka, protože když jsem začal dělat ředitele věznice, tak jsem si myslel, že tu funkci budu dělat třeba rok dva a rozhodně jsem nečekal, že budu ředitelem 15 let až do důchodu. Ale samozřejmě podle hesla „Nový koště dobře mete“ jsem pořád vymýšlel nějaké věci, z čehož třeba 80 % zapadlo, ale to je prostě normální stav. Nakonec jsem byl rád ředitelem věznice, protože každý psycholog, když je v profesi dlouho, tak trochu či hodně časem „vyhoří“. Protože je to pořád dokola, lidé se vrací, opáté, pošesté, a říkají vám pořád to samé... Práce psychologa tak nepřínáší viditelný efekt, což je mnohdy frustrující. Takže nízká efektivita práce a beznaděj stojí za tím, že člověk časem vyhoří, což nakonec potkalo i mne. A jako ředitel jsem najednou měl nové možnosti něco budovat, vytvářet a to byla nová výzva.

ČÍM ŽIJE PSYCHOLOG A BÝVALÝ ŘEDITEL VĚZNICE DNES?

Když jsem odcházel do důchodu, musel jsem omezit téměř všechny své aktivity. Měl jsem vážně nemocnou ženu, o kterou jsem se staral a postaral. Po její smrti se k mému velkému překvapení projevila velký zájem o mou psychologickou kvalifikaci a nakonec i zkušenosti. Doslova se to na mne valilo ze všech stran - učil jsem, přednášel, psal. Psychologie mě hodně „uchopila“, takže dodnes pracuji v manželské a rodinné poradně, vykonávám činnost soudního znalce, zpracovávám různé projekty, třeba personální. Také jsem si koupil elektrokolo, tak jezdím na kole, mám rodinu, vnoučata. Jen bych si přál, aby to dlouho vydrželo...

PhDr. JIŘÍ MEZNÍK

se narodil 21. ledna 1942 v Brně, kde i vyrůstal, a jak sám uvádí, do Kuřimi se moudře přišel. V letech 1963-1969 vystudoval jednooborovou psychologii na Filozofické fakultě UJEP Brno (dnes Masarykova univerzita Brno). Postgraduální studium absolvoval v roce 1975 na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. U Vězeňské služby ČR (dříve Sboru nápravné výchovy) pracoval od 1. října 1971 do 31. května 2005. Ve vězeňství začínal jako psycholog, od 1. dubna 1991 do 31. května 2005 byl ředitelem Věznice Kuřim. Předtím působil jako psycholog ve zdravotnictví (Městský úřad národního zdraví Brno).

Kromě jiného externě působil na Filozofické fakultě MU Brno, přednášel také penologii a kriminologii na Fakultě sociálních studií MU, dlouhá léta pracuje jako externí poradce v manželské a rodinné poradně a vykonává činnost soudního znalce v oboru psychologie nezletilých, mladistvých a dospělých.

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

PhDr. Jiří Mezník se za dobu svého dlouholetého působení účastnil řady mezinárodních konferencí a publikoval množství odborných statí, např. v časopisech Bezpečnost, České vězeňství, Psychologie dnes a sbornících, např. Sborník

referátů z mezinárodní konference, Kroměříž 2004: Mezník, Jiří: Práce jako resocializační faktor u odsouzených mladých dospělých mužů, Sborník IKSP, 2016, Příloha 3: Mezník Jiří: Výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody.

Z vydaných publikací je možné uvést např.

Mezník, Jiří – Kalvodová, Věra – Kuchta, Josef: Základy penologie, Masarykova univerzita Brno, 1995, 74 s., ISBN 80-210-1248-X.

SERIÁL STÁLI U ZRODU PENITENCIÁRNÍ PSYCHOLOGIE

Penitenciární psychologie je aplikovaná psychologická disciplína, která se zabývá chováním a prožíváním lidí v podmínkách výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody, tedy jak ve fázi vyšetřovací, tak ve fázi vykonávací. Seriál Stáli u zrodu penitenciární psychologie si klade za cíl představit osobnosti československé a české psychologie, které položily základy dnešního odborného zacházení s vězněnými osobami v ČR. Jejich vize, zkušenosti i odkaz. Je smutnou skutečností, že s řadou z nich dnes už takový rozhovor udělat nebude možné...

VÁŽENÍ ČTENÁŘI A PODPOROVATELÉ YELLOW RIBBON RUN,

toto vydání Českého vězeňství je z velké části věnováno projektu Yellow Ribbon Run – Běhu se žlutou stužkou, kterým chceme ukázat veřejnosti, že i lidé s trestní minulostí si zaslouží druhou šanci na návrat. Sama vím, jak je velmi těžké tuto myšlenku šířit a hlavně najít takové odsouzené, kteří si další šanci opravdu zaslouží. O to víc obdivuji všechny z vás, kteří v anonymních masách vězňů umí pořád vidět konkrétní lidi a konkrétní příběhy. První ročník Yellow Ribbon Run v loňském roce byl krásný. Účastnilo se ho odvážných 32 běžců, kteří se nebáli čelit odvážným výzvám. Nešlo tehdy jen o výzvu sportovní, ale i o to, že nesli kůži na trh a ukázali, že práce ve vězeňství a spolupráce firem s věznicemi může mít i takovýto rozměr. Že nám není lhostejné, co se s lidmi opouštějícími brány věznic děje – i když to sami často nemůžeme moc ovlivnit.

Druhý ročník v letošním roce byl velkolepý! V rámci běžecké ligy RunCzech, která nám pomáhá v prezentaci celého projektu a šíření osvěty mezi veřejností, jsme se zúčastnili tří závodů – půlmaratonu, maratonu a pražské štafety, kterou jsme dne 14. června druhý ročník Yellow Ribbon Run úspěšně zakončili. Štafetový den byl úžasný, každý 10. účastník měl na tričku žlutou stužku. Byli jsme nejpočetnější skupinou prvního dne štafet a to není vůbec špatný výsledek!

Myšlenku Yellow Ribbon Run letos běžecky podpořilo téměř 400 lidí z řad zaměstnanců Vězeňské služby ČR, Probační a mediační služby ČR, vládních i nevládních organizací včetně zástupců obětí trestných činů, ministerstev včetně pana ministra spravedlnosti nebo například delegace ze Singapuru, kde myšlenka Yellow Ribbon vznikla, a další. Důležitou skupinou pak byli zástupci společností a firem, kteří nejen běželi pod hlavičkou Yellow Ribbon Run, ale také pomáhají lidem s trestní minulostí hledat zaměstnání, což je jedna z hlavních myšlenek celého projektu. Za veliké podpory věznic vyběhlo se žlutou stužkou také 19 vězňů, z nichž čtyři dokázali zaběhnout celý maraton.

A co říci závěrem? Projekt přináší první výsledky – vznikají konkrétní pracovní místa pro propuštěné vězně, vzniká komunita Yellow Ribbon Run. Velice děkuji všem běžcům za jejich účast a ostatním za skvělou podporu. Doufám, že se v příštím roce počty běžců se žlutou stužkou zase rozrostou. Na viděnou příští rok na startu! Za celý pořadatelský tým Yellow Ribbon Run

Gabriela Slováková
ředitelka Věznice Světlá nad Sázavou
iniciátorka Yellow Ribbon Run v ČR

YELLOW RIBBON RUN

V ROCE 2017 BĚŽELO PROTI PŘEDSUDKŮM NA ČTYŘI STA BĚŽCŮ

JANA RAJDLOVÁ

Druhý ročník Yellow Ribbon Run je úspěšně za námi. Po loňských 32 běžcích, kteří se rozhodli připojit ke zcela nové a v České republice neznámé iniciativě, se letos zúčastnily téměř čtyři stovky lidí pocházejících z řad současných i již propuštěných vězňů, zaměstnanců Vězeňské služby ČR, Probační a mediační služby ČR a ministerstev, představitelů neziskového sektoru a zástupců podnikatelských subjektů. Se žlutou stužkou na tričku a nápisem „Dejme vězňům druhou šanci!“ společně upozorňovali veřejnost na skutečnost, že i lidé, kteří se dostali do vězení, si druhou šanci na život snaží vybojovat a chtějí začít žít znovu a lépe.

Tito lidé sice svůj život v minulosti nastavili špatným směrem, ale pokud je po propuštění společnost nepřijme a nedostanou práci, nastává pro ně trest další. Navíc je smutnou skutečností, že na společenské dno se člověk může dostat i shodou okolností a náhod. Vězně nelze paušalizovat a všechny najednou ihned odsoudit, aniž bychom se pokusili dát jim druhou šanci ukázat nám, že dokáží bojovat o svoje místo na zemi. V běhu se žlutou stužkou je výzva sportovní až druhotná – prvotní je výzva charitativní a společenská, kdy nejen pomáháme lidem, kteří to potřebují, ale pomáháme i okolní společnosti,

protože čím méně bude opakuji se trestné činnosti, tím méně bude lidských obětí a tragédií. Gabriela Slováková, ředitelka světecké věznice a iniciátorka Yellow Ribbon Run v České republice, k tomu dodává: „Sama vím, jak je velmi těžké šířit myšlenku, že si lidé s trestní minulostí zaslouží druhou šanci na návrat, a hlavně najít takové odsouzené, kteří si další šanci opravdu zaslouží. O to víc obdivuji všechny, kteří v anonymních masách umí pořád vidět konkrétní lidi a konkrétní příběhy. A běží s námi proti předsudkům.“ V rámci Yellow Ribbon Run tak více než jinde platí, že nejdůležitější je se zúčastnit.

VÝSLEDKY POTVRDILY ODHODLÁNÍ

Ale ani tak nezaostali běžci se žlutou stužkou za ostatními na výsledkové listině jednotlivých závodů a výtečně reprezentovali svoje zaměstnavatele a projekt Yellow Ribbon Run. Po závodech Sportisimo půlmaraton Praha, který nejlépe zvládl zaběhnout zaměstnanec světecké věznice časem 01:21:51 na 157. místě, a Volkswagen maraton Praha, kde dva běžci – zaměstnanec Probační a mediační služby ČR a Kosteleckých uzenin, zlatého partnera projektu – uběhli celý maraton ve skvělém čase pod tři hodiny, následoval závod poslední, a to O2 Pražská štafeta 4x5 dne 14. června.

Běžci se žlutou stužkou tvořili nejpočetnější tým prvního dne štafetového závodu. Pod hlavičkou Yellow Ribbon Run vyběhlo celkem 268 běžců v 67 štafetách. Složené byly z vězňů, bývalých odsouzených, obětí trestných činů, zástupců státní správy v čele s ministrem spravedlnosti Robertem Pelikánem i neziskového sektoru, delegace ze Singapuru, odkud myšlenka Yellow Ribbon Run pochází, a manažerů a majitelů firem, které letošní ročník podpořily. Jako první potom dosáhla cíle štafeta složená z běžců Vězeňské služby ČR z Vazební věznice Brno, a to v krásném čase 01:23:40. Díky tomu se umístila na celkovém 29. místě ze 722 týmů. Ve štafetách Yellow Ribbon Run startoval v týmu generálního partnera – D.A.S., pojišťovna právní ochrany – také Jiří Ježek, šestinásobný paralympijský vítěz v cyklistice a mistr světa: „Když se podí-

váme na misi D.A.S. a misi Yellow Ribbon Run, tak se partnerství přímo nabízelo, bude mi ctí podpořit všechny v běhu se žlutou stužkou!" Veliké poděkování míří ke všem běžcům, partnerům a ostatním, kteří se na letošním ročníku Yellow Ribbon Run podíleli a společně utkali předsudkům. V rámci vězeňské služby potom speciálně putuje do řad generálního ředitelství a věznic Kuřim, Vinařice, Odolov, Stráž pod Ralskem, Bělá u Jince, Opava, Rýnovice, Praha-Ruzyně, Hradec Králové, Všechny, Ostrava, Brno, Horní Slavkov, Nové Sedlo, Mírov, Olomouc, Oráčov a Světlá nad Sázavou, jejichž zaměstnanci letos se žlutou stužkou běželi.

Tak zase za rok na viděnou!

ŠTAFETU S VĚZNI BĚŽEL I MINISTR SPRÁVEDLNOSTI

Mezi běžci, kteří se 14. června zúčastnili závodu letošního ročníku Běhu se žlutou stužkou/Yellow Ribbon Run, byl i ministr spravedlnosti Robert Pelikán. Ministr běžel jako první z čtyřčlenné štafety na celkem 20 kilometrů v rámci O2 Pražské štafety 4x5 2017.

Štafetový „kolík“, ve skutečnosti počítačový čip v obalu, ministr Pelikán po pěti kilometrech předal vězenkyni ze Světlé nad Sázavou Marii. Jejich štafetu doplňoval bývalý odsouzený Václav a náměstek generálního ředitele Vězeňské služby ČR Simon Michailidis. Ministr svou účastí podpořil Běh se žlutou stužkou, který hledá druhé šance pro ty vězně, kteří si odpykali svůj trest a chtějí začít nový život. Jednou z podmínek pro opětovné začlenění do společnosti je nalezení práce, která se lidem se záznamem v trestním rejstříku kvůli častým předsudkům shání jen velmi obtížně.

„Šok po návratu na svobodu je pro mnohé odsouzené zkrátka příliš. Ze dne na den musí být znovu plně odpovědní sami za sebe. Navíc ale bojují s předsudky, které jim často znemožňují najít si zaměstnání. Snažení každého jednotlivého vězně, který dokáže kritickou dobu překonat a nevrátit se do vězení, má velký smysl,“ uvedl ministr Pelikán a dodal: „Pomoci jim v tom ale musí společnost i zaměstnavatelé.“

Marii

by nikdy nenapadlo, že následující řádky bude sepisovat za vězeňskou zdí. Pochází z velké rodiny a nic nenasvědčovalo tomu, že se ocitne na šikmé ploše.

V pubertě však přišel zlom – drogy, nešťastná láska, loupeže... Nyní je Marii třináct let a své dny tráví za mřížemi v ženské věznici ve Světlé nad Sázavou. A chce změnit svůj život. K tomu ji nyní vede Yellow Ribbon Run – Uteč předsudkům, projekt pomáhající vězňům a bývalým odsouzeným se začleňováním se do běžného života. Marie v uplynulých týdnech a měsících se žlutou stužkou na hrudi, symbolem Yellow Ribbon Run, natrénovala na vězeňském dvoře na O2 Pražskou štafetu. Ve středu 14. června tak Marie spolu s dalšími odsouzenými, pracovníky vězeňské služby nebo ministrem spravedlnosti Robertem Pelikánem běžela štafetu v pražské Stromovce.

DVA ROKY ČINNOSTI ANONYMNÍCH ALKOHOLIKŮ VE VĚZNICI HEŘMANICE

ZORKA PŘIBYLOVÁ

Anonymní alkoholici je společenství mužů a žen, kteří spolu sdílejí své zkušenosti, sílu a naději, že mohou vyřešit svůj problém a pomoci ostatním k uzdravení z alkoholismu. Jediný požadavek členství je touha přestat pít. Členové Anonymních alkoholiků neplatí žádné poplatky nebo členské příspěvky. Organizace je soběstačná z našeho vlastního přispění. Anonymní alkoholici nejsou spřízněni se žádnou sektou, církví, politickou stranou, organizací nebo institucí. Nechtějí se zapojit do žádných sporných otázek, nepodporují žádné veřejné záležitosti ani proti žádným veřejným záležitostem nebojují. Hlavním cílem je zůstat střízliví a pomáhat ostatním alkoholikům ke střízlivosti.

V roce 2015 nabídli členové ostravské skupiny Anonymní alkoholici Věznici Heřmanice spolupráci. Ředitel Věznice Heřmanice se rozhodl nabídku přijmout a pověřil psychologu věznice koordinací spolupráce. Člen ostravské skupiny navrhl organizaci schůzek se všemi zájemci z řad odsouzených. Toto setkání bylo anoncováno odsouzeným pozvánkou na nástěnkách jednotlivých oddělení. Prvního setkání se zúčastnilo 32 odsouzených, které zástupce sdružení seznámil s možnostmi, cíli a pravidly a zodpověděl dotazy. První schůzka se uskutečnila za dva týdny a další v pravidelných čtrnáctidenních intervalech následovaly. Na každou schůzku přicházejí dva až tři členové ostravské skupiny Anonymní alkoholici; skupina je pro odsouzené otevřená, jejich účast kolísá mezi pěti až desítkami zúčastněnými.

Ostravská skupina Anonymní alkoholici spolupracuje s organizací v Polsku, kde je součinnost s věznicemi dlouhodobá, již od roku 1995. V současnosti pracuje skupina Anonymní alkoholici v každé z polských věznic. Členové sdružení z Polska nabídli Věznici Heřmanice spolupráci a zúčastnili se setkání s odsouzenými, které seznámili s tradicí působení sdružení v polských věznicích, někteří hovořili o vlastních zkušenostech a především o možnosti pokračovat v práci ve sdružení i po propuštění z výkonu trestu. Beseda vzbudila u odsouzených zájem, padlo množství dotazů ze strany odsouzených. Zájem vzbudila i u zaměstnanců věznice, kteří se besedy zúčastnili. Polští Anonymní alkoholici nabídli pracovníkům věznice účast na konferenci o spolupráci sdružení a věznic v Polsku. Konference se zúčastnila psychologka, která se sdružením

ve Věznici Heřmanice spolupracuje spolu se speciální pedagožkou. Konference se konala v dubnu v zajímavém prostředí kláštera na poutním místě Hora sv. Anny. Pro obě byla silným zážitkem účast na konferenci spolu se 400 anonymními alkoholiky z Polska a dalších evropských zemí. Na konferenci vystoupili dva ředitelé polských věznic a velmi pozitivně hodnotili dlouhodobou spolupráci se sdružením. Součástí konference byla účast pozvaných zahraničních hostů na dvou schůzkách ve Věznici

Strzelce Opolskie. Zkušenosti s prací skupiny ve Věznici Heřmanice jsou zatím dvouleté. Jde o dlouhou cestu, jednu nepopíratelnou výhodu však Anonymní alkoholici mají, každý, kdo má zájem, může pokračovat v účasti ve skupinách po propuštění z výkonu trestu, minimálně v každém krajském městě ČR najde činnou skupinu. Je to jedna z mála možností, kdy proces započatý ve věznici nemusí být odchodem na svobodu přerušen.

JEDNÁNÍ O ZAMĚŠTNÁVÁNÍ VĚZŇŮ U CHEBSKÉ DHL

PETRA BĚLÍKOVÁ

Zástupci chebské pobočky logistické společnosti DHL Supply Chain Česká republika navštívili dne 18. května Věznici Kynšperk nad Ohří, aby s ředitelem věznice Martinem Klapperem projednali otázky zaměstnávání odsouzených.

Společnost má logistická centra po celé ČR a jedno vystavěla v nedaleké průmyslové zóně na ploše téměř 14 tisíc metrů čtverečních a stejně jako řada firem v současnosti se potýká s nedostatkem pracovníků, a rozhodla se proto především pro manipulační činnosti využít alternativní pracovní síly - odsouzených. „Zaměstnávání odsouzených je jedním ze stěžejních prostředků jejich resocializace. Řada vězňů má jen minimální pracovní zkušenosti a návyky. Zapojením do pracovního procesu si tyto návyky mohou vybudovat, upevnit a naučí se vnímat práci jako legální prostředek k zajištění obživy. Navíc díky výdělku ve výkonu trestu mohou plnit své závazky, jako je vyživovací povinnost, náhrady škod způsobených trestnou činností a v neposlední řadě i úhrady nákladů výkonu trestu odnětí svobody. V konečném součtu tedy toto vše znamená výchovu k řádné-

mu, soběstačnému a odpovědnému způsobu života po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody,“ uvedl ředitel věznice Martin Klapper. Během první části setkání se účastníci jednání věnovali bezpečnostním otázkám, organizaci, provozním a hygienickým podmínkám pracovního zařazení vězňů. Ředitel věznice nezapomněl projednat také novelizaci zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody účinnou od 1. října letošního roku a změny, které tato novela pravděpodobně přinese. Další část návštěvy byla věnována prohlídce věznice. Věznice má uzavřené smlouvy o zaměstnávání odsouzených s více než 30 subjekty. Jedním z partnerů je také DHL Supply Chain, který zaměstnává 45 vězňů. V současnosti zde pobývá více než 1000 odsouzených mužů a zaměstnanost se pohybuje okolo 50 procent.

PRVNÍ MED ZE STRÁŽE POD RALSKEM

MARTINA KRUTINOVÁ

Vězni z Věznice Stráž pod Ralskem si mohli po roční práci se včelami poprvé vyzkoušet vytáčení medu. Věznice Stráž pod Ralskem je totiž jednou z několika věznic, které se v minulém roce začaly věnovat projektu včelaření ve věznicích, který je součástí nové koncepce českého vězeňství. Vězni ve strážské věznici včelaří v rámci takzvaných extramurálních aktivit, ve svém volném čase. Pod vedením vychovatele a speciálního pedagoga se zde o čtyři včelstva v průběhu loňského a letošního roku střídavě staralo 12 vězňů. Kromě praktických dovedností se věnovali také studiu teorie včelaření. Mezi vězni je o tuto aktivitu velký zájem, ale zúčastnit se jí mohou jen ti nejlepší a nejslušnější z nich. Všichni z vybraných vězňů pracují a chodí denně do zaměstnání. V rámci tzv. medobraní si letos v měsíci červnu měli možnost poprvé vyzkoušet všechny činnosti, které jsou se získáváním medu spojené. Od odebrání plástů včelám, přes odvíčkování plástů až po vytáčení medu v medometu. Jejich první medobraní přineslo dokonce 80 kilogramů medu! V letošním roce bude počet včelstev ve věznici rozšířen na dvanáct. Nové úly, které vyrobili taktéž vězni, jsou již připraveny a jsou umístěny ve vyhrazeném prostoru přiléhajícím přímo k věznici. Vězni zde vysadili i medonosné keře a rostliny. Med od včel, o které se vězni starají, bude použit ve vězeňské kuchyni, ale také jako originální dárek pro pracovní návštěvy či spolupracující organizace. Část medu bude předána vězňům - včelařům, kteří ho budou moci darovat svým příbuzným.

Rozhovor s vězňem M.V., který se včelaření ve věznici věnuje:

ZA JAKÝ TRESTNÝ ČIN JSTE VE VĚZENÍ?

JAK DLOUHO JEŠTĚ VE VĚZENÍ BUDETE?

Za krádeže. Do konce trestu mi teď zbývá necelý rok.

PROČ JSTE SE PŘIHLÁSIL JAKO ZÁJEMCE O VČELAŘENÍ?

JAK DLOUHO VE VĚZNICI VČELAŘÍTE?

S touto aktivitou jsem už začal ve Věznici Bělušice, kde jsem sice získal osvědčení, ale jenom málo praxe. Proto jsem při možnosti dále se vzdělávat nastoupil k vychovateli do kroužku. Včelaříme tu už rok.

MĚL JSTE S VČELAŘENÍM JIŽ NĚJAKÉ ZKUŠENOSTI?

Před vězením vůbec žádné.

CO UŽ UMÍTE?

Už jsme tady dělali téměř vše. Umím vyrobít rámečky do úlů, zavítat mezistěny, odvíčkovat plásty, vytáčet med, učím se starat se o včely v jednotlivém ročním období.

CO VÁM VČELAŘENÍ ZATÍM DALO?

Rozhled, možnost věnovat se něčemu novému, nové zkušenosti, náplň volného času.

CO SE VÁM NA VČELAŘENÍ NEJVÍC LÍBÍ?

Mně se nejvíce líbí ten klid, práce s živými tvory, práce v přírodě, venku. A moc se mi líbilo stáčení medu.

PLÁNUJETE, ŽE SE VČELAŘENÍM BUDETE ZABÝVAT I NA SVOBODĚ? JAKÝM ZPŮSOBEM?

Ano, chtěl bych to určitě zkusit. Zatím asi někomu vypomáhat.

ZPÍVAJÍCÍ FONTÁNA A ZÁKON SCHVÁLNOSTI

BRONISLAVA VETEŠNÍKOVÁ

Znáte to, plánujete půl roku dopředu, pak trénujete, vyrábíte, zkoušíte a máte jen jedno jediné přání, aby v den D bylo krásné počasí, hlavně bez deště. A jak to dopadne? Ten zákon schválnosti je vždy a všude přítomný. Ne jinak to bylo i 4. června 2017 ve Věznici Všehrady s dlouho připravovanou kulturní a charitativní akcí pod názvem Zpívající fontána.

Ale od začátku: Vše naplánované klaplo i ve spolupráci s Oblastní charitou Česká Kamenice, vedení věznic v regionu přislíbilo účast, a tak odsouzení z Věznic Stráž pod Ralskem, Rýnovice, Bělušice a Všehrady pilovali svůj hudební repertoár a taneční vystoupení. Odsouzení z Věznice Nové Sedlo a Liberec pracovali na výrobě charitativních dílek, a dokonce i oslovená hudebně taneční skupina Taratibu z Chomutova přislíbila vystoupení bez nároku na odměnu.

A co myslíte? V sobotu 3. června nádherně, 28 stupňů, v noci déšť, v neděli v den D ráno pod mrakem, je to dobré, neprší. V půl deváté přicházejí první návštěvníci. Pódium je na svém místě i paní kantýnská ve stánku s občerstvením. Postupně přijíždějí hosté a účinkující s doprovodem. Nás přijel podpořit regionální ředitel Petr Blažek, který nad akcí převzal záštitu. Pomalu se začíná zaplňovat prostor autoparku, kam se sjíždějí diváci i rodinní příslušníci účinkujících. Prozrazují mi, že přijeli až z Českého Krumlova, podpořit svého syna. Jsou zde i rodiče a další návštěvníci z Prahy, Mostu a Ústí nad Labem. Cestu si sem našli i chovanci Výchovného zařízení v Boleticích se svým vychovatelem. Vše se krásně rozjelo, ředitelé spolupracujících věznic přijeli podpořit své účinkující.

Po úvodním slovu ředitele pořádající věznice a tiskové mluvčí se rozezní první písně odsouzených Věznic Všehrady. Pilovali pod vedením speciální pedagožky Jiřiny Vopatové již od února. Každá skupina má na své vystoupení vyhrazenou půlhodinku. Zazní zde například písně Michala Davida, skupiny No Name, Johna Lenona, Gun 's Roses a Miro Žbirky. Po jejich vystoupení seznámí diváky ředitelka Oblastní charity Česká Kamenice Štěpánka Kecková s funkcí

Komunitního domu sv. Dismase. Je to proto, aby diváci věděli, kam jejich příspěvek za zakoupené výrobky poputuje. Zároveň poděkuje za finanční pomoc příspěvateľům z řady zaměstnavatelů.

A to už je připravena hudební skupina z Věznice Rýnovice, kterou představí kaplanka Květa Jakubalová. Sdělí, že odsouzení mají připravenou vlastní tvorbu s duchovní tematikou. Zároveň prozrazuje, že jeden z odsouzených před nástupem trestu neuměl na žádný hudební nástroj hrát. A teď již má vlastní kytaru a zpívat a hrát se naučil ve výkonu trestu.

Ve druhé přestávce moderátor z Věznice Všehrady, který provází celým programem, zpovídá nynější klienty Komunitního domu sv. Dismase, který sídlí ve Stráži pod Ralskem. Své zázemí zde našli bývalí odsouzení, a jak je slyšet z jejich vyprávění, pobyt a práce jim zde svědčí.

No a pak přijde 11. hodina. Nastupuje nejen hudební skupina ze Stráže pod Ralskem, ale také vichřice a prudký liják, který nešetří ni-

koho. Polovina diváků odjíždí a my stateční, ředitelé věznic, ostatní zaměstnanci a zbytek příbuzných zůstáváme. Všichni jsme již promočení, ale nemůžeme několikaměsíční práci odsouzeným zhatit. Zaznívájí písně Karla Zicha či Jiřího Malásky. To již nastupuje na pódium taneční skupina z Bělušic. Pan ředitel Hůlka je potleskem mocně povzbuzuje. Mají připraven break dance. Na vlhkém pódiu je to již náročnější, ale nevzdávají. A my ostatní jsme rádi, že zůstali celí.

Přichází poslední číslo, jsou to hosté z Chomutova. Tanečnice si nejdříve vytřou pódium a pak následuje krásné vystoupení skupiny Taratibu za zvuku afrických bubnů. Je to na závěr pro nás i pro účinkující odsouzené odměna.

A jestli si myslíte, že přestalo pršet, tak nepřestalo. Ale jak říká náš ředitel: „Na každém festáku musí divák zmoknout.“

Abych nezapomněla, v 15 hodin opět vylezlo sluníčko a svítilo až do večera.

Tak jak to s těmi Murphyho zákony vlastně je?

AKADEMIE VS ČR SE PREZENTOVALA NA 22. KONFERENCI ŘEDITELŮ VĚZEŇSKÝCH A PROBAČNÍCH SLUŽEB RADY EVROPY (CDPPS)

IVA PRUDLOVÁ

Výběr personálu, výcvik a vývoj ve 21. století bylo téma 22. konference ředitelů vězeňských a probačních služeb Rady Evropy (CDPPS), která se uskutečnila 20. – 21. 6. 2017 v Norsku.

Cílem byla praktická výměna zkušeností z oblasti náboru, výběru a výcviku nových zaměstnanců věznic a následné vzdělávání personálu. Do diskuse se zapojili generální ředitelé, představitelé mezinárodních organizací, experti a badatelé v penitenciární oblasti. Účastníci konference hovořili o tom, že v současnosti se systémy vzdělávání vězeňského personálu velmi liší, ať už se to týká délky základní odborné přípravy, závěrečných zkoušek, kurikulů či možností dalšího profesního vzdělávání. Vzniká tudíž

potřeba dohodnout se na společných standardech tak, aby byl personál adekvátně vycvičen pro efektivní jednání s vězněnými osobami a zároveň na základě vysokých etických norem.

Na žádost organizátorů připravila Akademie VS dvě prezentace. Jedna seznámila účastníky s činností Akademie VS a druhá představila unikátní projekt: kurz angličtiny pro penitenciární praxi a jeho moduly. Obě prezentace přednesl na konferenci vedoucí oddělení vnějších vztahů GR VS ČR Tomáš Olšar.

JAK JSTE SE NA SVÉ VYSTOUPENÍ PŘIPRAVOVAL?

Prezentace samotné zpracovala Akademie VS, mým úkolem bylo připravit doprovodný komentář. Z tohoto hlediska mi byla bližší druhá prezentace, která představila kurz angličtiny pro penitenciární praxi. Mnoha částí kurzu jsem se osobně účastnil, stejně jako celých závěrečných zkoušek, mohl jsem tak uvést své vlastní postřehy, dojmy či poznatky.

JAK BYLY PREZENTACE ÚČASTNÍKY PŘIJATY?

Reakce byly veskrze kladné. Zaujal zejména již zmiňovaný kurz angličtiny. Snad poprvé se mnohé vězeňské služby veřejně přihlásily k faktu, že jazyková vzdělanost personálu je pro ně stejně jako pro VS ČR problém, který pociťují zejména při vysílání svých zástupců na mezinárodní odborná setkání. Někteří přítomní projevíli přímo na místě zájem o využití takového kurzu ve své vězeňské službě.

JAK SE PODLE VÁS AKADEMIE VS NA TÉTO PRESTIŽNÍ AKCI PREZENTOVALA?

Myslím, že za dobu mého působení u VS ČR je to vůbec poprvé, co se nejen Akademie VS, ale Vězeňská služba ČR vůbec, aktivně podílela na programu této konference, domnívám se proto, že bylo určité přínosné se takto představit.

Na konferenci vystoupili se svými příspěvky také profesori univerzit poskytujících specializované vzdělávání vězeňským pracovníkům či zástupci vzdělávacích středisek vězeňských služeb. Vzdělávací střediska, která jsou členy evropské asociace vězeňských vzdělávacích středisek (EPTA), stejně jako Akademie VS ČR, reprezentovali David Clarke (Irsko) či Erich Hubman (Rakousko). Akademie VS ČR spolupracuje s pěti partnerskými vzdělávacími středisky, dvě z nich se rovněž představila na této konferenci. Partnerské zahraniční akademie reprezentovali Nathalie Perrotová (Francie) a Peter Schulte (Dolní Sasko).

KTERÉ ZAHRANIČNÍ PROJEKTY TÝKAJÍCÍ SE VZDĚLÁVÁNÍ VĚZEŇSKÉHO PERSONÁLU VÁS OSOBNĚ ZAUJALY?

Nemluvil bych o celých projektech, ale spíše jednotlivých zajímavých detailech. Jeden z nich například bylo zjištění, že v Norsku přijmou jen přibližně každého šestého až sedmého uchazeče o práci u vězeňské služby a v rámci přijímacích procedur kandidáti nepodstupují psychologické testy. Přijímací komise pouze provádí cílené pozorování chování uchazečů zaměřené na konkrétní aspekty v průběhu jednoho celého dne, kdy probíhá samotné přijímací řízení.

LETNÍ ŠKOLA VĚZEŇSTVÍ

JAKUB DRÁPAL LUBOŠ SVOBODA 2017

Výuka vězeňství na českých univerzitách se zpravidla realizuje jen velmi omezeně. Pro studenty tak může být náročné seznámit se nejen s nejrůznějšími teoretickými úvahami spojenými s výkonem trestu odnětí svobody, ale i s jeho realitou. Cílem Letní školy vězeňství, kterou organizoval spolek Common Law Society při Právnické fakultě Univerzity Karlovy a která se konala ve dnech 25. – 30. června 2017, tak bylo představit tuto problematiku právě studentům českých, moravských a slezských univerzit. Dvacet dva studentů práv, psychologie, sociologie, sociální práce, sociální patologie a dalších oborů z univerzit napříč Českou republikou se tak týden zamýšlelo nad problematikou českého vězeňství.

Jakub Drápal

(hlavní organizátor, doktorand na Katedře trestního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy a asistent na Ústavním soudu)

Luboš Svoboda

(koordinátor za Věznici Ostrov, speciální pedagog se zaměřením na adiktologii a programy speciálního zacházení s odsouzenými).

Akce sestávala ze dvou částí, teoretické a praktické. Na první čtyři dny letní školy si přednášku připravila široká paleta odborníků, kteří byli podobně různého zaměření jako účastníci. Téma přednášek můžeme rozdělit do čtyř okruhů: Teorie trestu odnětí svobody, praxe ve vězeňství, sankční politika a její dopad na vězeňství a výzkum ve vězeňství.

Začali jsme teoretickými a filozofickými úvahami o vězeňství; filozof Jan Sokol představil to, proč trestáme zrovna odnímáním svobody, a ústavní soudkyně Kateřina Šimáčková povídala o lidské důstojnosti a o jejím vlivu na dnešní podobu výkonu trestu odnětí svobody. Následovala největší část přednášek, která se věnovala současnému stavu vězeňství. Nešlo začít jinak než diskuzí nad nedávnou minulostí

českého vězeňství, kterou představil Michal Řeháček, a nad budoucností českého vězeňství v kontextu koncepce vězeňství do roku 2025, o které mluvil Pavel Horák, oba z vedení odboru výkonu vazby a trestu generálního ředitelství. Nad současnou situací a největšími problémy českého vězeňství se zamyslel Milan Svoboda z Kanceláře veřejné ochránčyně práv, který se dlouhodobě podílí na systematických návštěvách věznic. Hlavní psycholog VS ČR Václav Jiříčka studentům představil, co osoby ve výkonu trestu odnětí svobody prožívají a co je psychicky nejvíce trápí, Michal Petras z generálního ředitelství pak představil hodnotící nástroj SARPO a jeho možnosti. Pracovníci ostrovské věznice, speciální pedagog Luboš Svoboda a vychovatelka Anita Stachová, nejen povídali o práci ve

vězeňství a přiblížili výkon standardního a speciálního zacházení ve Věznici Ostrov, ale také připravili účastníky na návštěvu věznic. Protože je vězeňství navázáno na trestní politiku jako obecnou, tak se dva přednášející zamýšleli nad českou trestní politikou. Konkrétně se poslankyně Helena Válková věnovala otázce, zda, proč a případně jak snížit počet vězňů, a Jana Hulmáková z Institutu pro kriminologii a sociální prevenci kriticky zhodnotila českou sankční politiku. V posledním bloku čeští výzkumníci účastníkům představili teorii a praxi vězeňského výzkumu v České republice. Alena Marešová z Policejní akademie představila minulost a současnost vězeňského výzkumu v České republice a Československu, Lukáš Dirga z ministerstva spravedlnosti a Západočeské univerzity představil metody použitelné při vězeňském výzkumu a ředitel Institutu pro kriminologii a sociální prevenci Miroslav Scheinost studentům přiblížil jeden z výzkumů, které uskutečnil v českých věznicích, a vysvětlil, na které potíže narazil, když jej realizoval.

Na teoretickou část letní školy, která se odehrála na Univerzitě Karlově v Praze, navázala praktická část letní školy, kdy se účastníci zúčastnili celodenní návštěvy ostrovské věznice. Dne 29. 6. 2017 přivítal skupinu osobně ředitel Věznice Ostrov Pavel Zange. Po krátké organizační informaci nic nebránilo se již rozdělit po jednotlivých pracovištích a vstoupit přímo do prostor Věznice Ostrov. Praktická část byla velmi

náročná na organizaci a dodržení času, přesto se během dne podařilo naplnit cíle a seznámit přítomné prakticky s naplňováním účelu výkonu trestu odnětí svobody ve standardních kolektivech odsouzených i ve specializovaném oddělení, kde je uplatňován speciální program zacházení s odsouzenými s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním návykových látek. Další zajímavé téma bylo řešení vnější a vnitřní bezpečnosti, které fundovaně přiblížil přímo vedoucí oddělení vězeňské stráže Marek Oravský. Celá praktická část byla o výměně zkušeností s pracovníky věznic v různých pozicích. Počínaje vychovateli a dozorci, dále také se sociálními pracovníky, speciálními pedagogy a s psychology. I přes určité personální a prostorové limity bylo přínosné vidět, že se odborný personál věznice věnuje potřebám snižování rizik u odsouzených v různých oblastech. Ať už je to finanční zátěž, problémové sociální zázemí, pracovní uplatnění, účelné naplňování doby volna, a i nebo samotná problémová osobnost vězněných osob z hlediska násilné, drogové, nebo sexuální motivované trestné činnosti.

Do výkonu trestu odnětí svobody přichází stále více těch, kteří jsou pravidelnými uživateli návykových látek, včetně alkoholu. Laická veřejnost, společnost všeobecně těžko může zhodnotit, že se ve věznicích koncentrují osoby s vážnými psychologickými a psychiatrickými diagnózami, včetně prudkého nárůstu duálních diagnóz. Kriminální

kariéra se bohužel odvíjí také od poruch chování, počínaje ADHD a konče kombinovanými poruchami osobnosti. Vězeňská služba dnes může poměrně přesně detekovat a stanovit míru rizik u odsouzeného, získává tak reálný náhled na vážnost situace. Účastníci praktické části byli seznámeni i s krátkodobými motivačními programy, zaměřenými například na riziko opakované trestné činnosti a na riziko užívání návykových látek. Nejen zkušenosti odborníků ze zahraničních programů, ale také statistiky ze speciálně výchovné práce ukazují, že intervenční programy a terapeutické zacházení je skutečně jednou z cest účelného snižování již zmíněných společenských rizik, tedy možností návratu do standardní společnosti. Na reálné počty problémových uživatelů kapacita programů dnes již nestačí a nestačí ani pracovní

kapacity specialistů i vychovatelů. Dodejme však, že přítomné velmi pozitivně překvapila i skutečnost, že ve Věznici Ostrov je pracovně zařazeno přes 50% z přibližného počtu 1100 odsouzených. Je skutečně mnoho témat, která jsou mimo pohled společnosti, a společnost by měla o českém vězeňství více vědět. Diskutovalo se velmi intenzivně i při společném obědě, který věznice připravila. Byla možnost si osobně popovídat i s odsouzenými a získat náhled na problematiku vězněných osob i z druhé strany. Prostě byl to velmi náročný den, plný poznatků a podnětů. Snad jen toho času by bylo potřeba mnohem více. Úspěšný den byl zakončen příjemným rozloučením s ředitelem věznice za přítomnosti všech těch, kteří se praktické části ve Věznici Ostrov věnovali.

EVA KORENEKOVÁ

DRAHONICE OPĚT V PROVOZU

Objekt Drahonice, který je součástí Věznice Nové Sedlo, byl slavnostně otevřen za účasti generálního ředitele Vězeňské služby České republiky Petra Dohnala, ředitele Věznice Nové Sedlo Miroslava Špalka, starosty obce Lubenec Jiřího Chalupického, starostů okolních územně správních jednotek a ředitelů věznic, které se podílely na rekonstrukci objektu, a médií.

Generální ředitel Petr Dohnal nově zrekonstruovaný objekt představil zástupcům okolních obcí a médiím a připomněl všechny události, které předcházely znovuotevření. Přeplněnost věznic a rozšiřování ubytovací kapacity vrátilo do hry uzavřený objekt a Drahonice jsou znovu otevřeny. Zástupci okolních obcí a média měli možnost se seznámit s jednotlivými prostory areálu, zatím bez odsouzených. První odsouzené ženy byly později do věznice eskortovány z Věznice Světlá nad Sázavou.

Historie Věznice Drahonice sahá až do roku 1958, kdy byla využita jako pobočka nápravně výchovného tábora Sýrovice. Od roku 1992 spadala pod Věznici Oráčov a od roku 2002 byla součástí Věznice Nové Sedlo. V roce 2002 se staly Drahonice samostatnou organizační jednotkou a sloužily k výkonu trestu odnětí svobody pro muže zařazené do kategorie dozor. V roce 2006 bylo ve věznici zřízeno oddělení s dohledem. Věznice pojala 210 odsouzených mužů, kteří byli ubytováni v ložnicích s průměrnou kapacitou 8 až 10 lůžek. Chod a činnost věznice zajišťovalo 109 zaměstnanců. V květnu 2013 nařízením ministerstva spravedlnosti byla Věznice Drahonice zrušena. Vedení Vězeňské služby České republiky k tomuto kroku přistoupilo na základě analýzy dopadu amnestie prezidenta republiky. V Drahonicích klesl po amnestii počet vězněných osob z 296 na 170 a další provoz věznice se stal neekonomickým. Od října 2015 do

konce roku 2016 využívalo objekt v Drahonicích ministerstvo vnitra k umístění cizinců zadržených při nelegálním pobytu na území České republiky. Narůstající počet odsouzených si vynutil hledání nových objektů, které by byly připraveny pojmout další odsouzené. Jedním z objektů byly i Drahonice. Proto na základě nařízení ministerstva spravedlnosti přistoupila vězeňská služba k rekonstrukci objektu s přihlédnutím, že objekt již nebude sloužit odsouzeným mužům, ale ženám. Rekonstrukce byla zahájena v měsíci březnu a na samotné rekonstrukci vedle firem se podílelo cca 200 odsouzených z dalších sedmi věznic včetně Nového Sedla. Odsouzení z Věznice Bělušice, Liberec, Litoňovice, Nové Sedlo, Stráž pod Ralskem, Teplice a Všehrady odpracovali cca 20 tisíc hodin a díky zaměstnávání odsouzených vězeňská služba ušetřila na nákladech více jak milion korun.

UČITEL AKADEMIE vs ČR BYL UVEDEN DO SÍNĚ SLÁVY

LUBOMÍR BAJCURA

Památná místa Brožíkovy síně Staroměstské radnice se 26. června 2017 v 19:00 stala místem udílení cen, jimiž ministr spravedlnosti každý rok oceňuje práci zaměstnanců a příslušníků Probační a mediační služby a Vězeňské služby ČR. Již potřetí ministr oceňoval jednotlivce a kolektivy v mnoha kategoriích. Cenu ministra formou diplomu nebo čestného uznání převzalo 14 zaměstnanců PMS a 29 zaměstnanců VS ČR, z toho 21 občanských zaměstnanců a osm příslušníků VS ČR. V nové kategorii vychovatel roku byli oceněni tři vychovatelé. Nejvyšší ocenění, síň slávy, udělil ministr spravedlnosti České republiky Robert Pelikán učitelu Akademie VS ČR za celoživotní vědeckou práci v oblasti penologie **JANU SOCHŮRKOVÍ.**

Slavnostního večera se zúčastnilo na sto hostů, ke kterým kromě ministra spravedlnosti krátce promluvili také náměstkyně pražské primátorky Eva Kislingerová, generální ředitel Vězeňské služby ČR Petr Dohnal a ředitelka Probační a mediační služby Andrea Matoušková. Všichni ocenili potřebnost a velký přínos nelehké práce probátorů a penitenciariů.

V následujících řádcích chceme přiblížit několika málo výstižnými slovy osobnost našeho kolegy a letošního laureáta síně slávy.

PhDr. Jan Sochůrek, Ph.D., je psycholog, vysokoškolský pedagog a výzkumný pracovník. Zaměřuje se zejména na penitenciární psychologii, forenzní psychologii, adiktologii aplikovanou v podmínkách vězeňství a viktimologii. Ve vězeňství začal působit ihned po absolvování univerzitních studií v roce 1973. První dosud stále citovanou vědeckou studii zaměřenou na zacházení s drogově závislými vězni publikoval v roce 1976 a od té doby se stal autorem či spoluautorem mnoha vědeckých publikací, článků a vysokoškolských učebnic. Bohatě zúročil své zkušenosti jako vězeňský psycholog a posledních 16 let působí jako učitel Akademie Vězeňské služby ČR, kde se stal organizátorem již tradičních každoročních penologických konferencí. Po celý profesní život se podílel na penologických výzkumech nejen v rámci České republiky, ale i na mezinárodní úrovni. O své poznatky se dělil s kolegy na konferencích a při přednáškách na Technické

univerzitě v Liberci, ale i na dalších univerzitách. Během 44 let své praxe pomáhal v profesní orientaci a odborném růstu více než jedné generaci vězeňských specialistů, kteří se k němu rádi hlásí jako ke svému učiteli. V odborné práci je pro něho charakteristická kritičnost, objektivita a přísná vědecká metodologie ověřování faktů. Přitom je pro něho příslovečná hluboce lidská empatie, ochota ke spolupráci a schopnost citlivé podpory odborného rozvoje mladších kolegů, jimž je příkladem v profesi i v soukromém životě.

VÝCVIKOVÉ KURZY SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE VE VĚZNICI KYNŠPERK NAD OHŘÍ

PETRA BĚLÍKOVÁ

Věznice Kynšperk nad Ohří hostila v červnu psovody z věznic Nové Sedlo a Litoměřice na třídním výcviku pro příslušníky-psovody a psy pro vyhledávání omamných a psychotropních látek. Věznice Kynšperk nad Ohří byla zvolena pro tento rok k zajištění výcvikových kurzů pro český region z důvodu omezené kapacity Výcvikového střediska služební kynologie Vězeňské služby ČR ve Věznici Jiřice, která připravuje projekt Otevřená věznice.

Pro výcvik psů jsou v kynšperské věznici příznivé prostorové podmínky, vhodné jsou také ubytovací podmínky příslušníků i jejich čtyřnohých svěřenců a v neposlední řadě zde pracují dva instruktoři a rozhodčí, a to nadporučík Radek Čajka a praporčík Judita Klarnerová, která kromě toho drží titul mistra světa FCI záchranných družstev psů v kategorii TOP.

Služební pes slouží ve věznici nejen jako výrazný preventivní a donucovací prostředek, který zvyšuje efektivnost výkonu služby, ale je nepostradatelný také jako profesionální specialista na pachové práce.

V dubnu a květnu letošního roku se konalo také přezkoušení služebních psů dle tematického plánu odborné přípravy psovodů a výcviku služebních psů v kategorii všestranný a obranný. Kynšperská věznice poskytla prostory a zázemí pro přezkoušení 27 psovodů a služebních psů z Věznice Horní Slavkov, Nové Sedlo, Oráčov, Ostrov nad Ohří a Bělušice.

Práce psovodů je nepochybně nesnadná a značně obdivuhodná. Je to práce, kterou zatím nenahradila a asi ani nenahradí žádná technika. Psovodi většinou tráví se svým psem 24 hodin denně po celý rok, a tak se pes stává dalším členem rodiny. Služební pes se dožívá okolo 12–15 let a sloužit může zpravidla devět až deset let. Psi důchod pak tráví často u svého pána-psovoda. Nepochybně je to velká řehole psovoda i jeho rodiny, která si zaslouží obdiv a respekt.

Služební psi se používali od 50. let 20. století a měli za úkol zajištění bezpečnosti pracovníků věznic, za-

jištění přepravy eskortovaných osob a střežení vězňů v koridorech apod. Měli také za úkol vyhledat a zadržet uprchlé vězně, tudíž se používali i na pátrací a pachové práce. Od první poloviny 80. let byly zavedeny vypouštěcí boxy, které měly za úkol v případě narušení plotu vypustit služebního psa, a ten zasahoval proti prchajícímu vězni. Tento způsob používání psů byl v roce 1990 označen jako nehumánní a byl zrušen. Psi zde byli používáni převážně strážní, aby byli schopni zadržet prchajícího vězně nebo v případě vzpoury ochránit psovoda a ostatní dozorce.

Po roce 1989, v důsledku stále častějšího pronikání drog do věznic, se začalo usilovat o zařazení psů na vyhledávání drog, avšak ti psi se začali ve věznicích používat až od roku 1995. V současné době využívá vězeňská služba služební psy k zajišťování bezpečnosti osob, jako donucovací prostředek, k bezprostřednímu pronásledování uprchlých obviněných a odsouzených, k zajištění bezpečnosti příslušníků vězeňské služby při eskortách, při mimořádných bezpečnostních opatřeních k zajištění bezpečnosti a k vyhledávání a odhalování omamných a psychotropních látek.

Pro výkon služby ve vězeňské službě jsou psi využíváni v kategoriích: psi všestranní, psi obranní, psi na vyhledávání drog. Služební kynologie byla ve Věznici Kynšperk nad Ohří zřízena 1. 4. 2008. V současnosti má věznice 14 služebních psů, o které se stará osm příslušníků-psovodů.

ZAMĚŠTNÁVÁNÍ VĚZNĚNÝCH OSOB VĚZNICE VŠEHRDY

V souladu s Konceptí Vězeňské služby České republiky, kde je prioritou zaměstnávání odsouzených, vyjíždí denně z Věznice Všehrdy na pracoviště mimo věznici až 200 odsouzených, kteří pracují u patnácti zaměstnavatelů. Další pracoviště je uvnitř věznice, kde má soukromý subjekt pronajatou část výrobní haly.

BRONISLAVA VETEŠNÍKOVÁ

Zde odsouzení kompletují a balí různé zboží, jako jsou například odpadkové koše, svačtinové krabičky nebo drobné potravinářské zboží, například čaje, pamlasky pro psy. Na vnějších pracovištích průmyslových zón v Chomutově a Žatci se většinou vězni podílejí na výrobě a kompletaci součástí do automobilů nebo šijí autopotahy. Dále pak u různých stavebních firem provádějí pomocné zednické práce, podílejí se na třídění a recyklaci odpadů. Nejdelší spolupráce, již od roku 1990, trvá u soukromého subjektu při odchytu a porážce drůbeže. Odsouzení jsou také zapojeni do úklidu a úpravy pozemků v Technických službách města Chomutov a v tomto období jsou to především sezónní práce na polích a v sadarstvích při sklizni ovoce. Zaměstnanost se ve věznici pohybuje mezi 70 a 80 %. Průměrná odměna za práci u odsouzeného se u cizích subjektů pohybuje na částce 2780,- Kč hrubého. Do státní pokladny odvedeno od ledna do května: 1.183 331,- Kč. Odsouzeným se vyplácí 20% z vydělané částky jako kapesné. Zbytek jde na náklady výkonu trestu, na pohledávky - exekuce, alimenty, cestovné, úschovu. Další skupinu tvoří zhruba 60 odsouzených, kteří jsou zaměstnáni v režii věznice, ať jsou to pomocné práce v kuchyních věznice, v dílně údržby, v autoparku věznice, na čističce vod, dále pak jako uklízeči či školníci na školském vzdělávacím středisku věznice a také ve skladech. Průměrná odměna 4100,- Kč hrubého. Odsouzení, kteří prozatím nejsou zařazení u zaměstnavatelů nebo

v jiném pracovním programu věznice, vyjíždějí na tak zvané pracovní extramurální aktivity pro různé státní instituce bez nároku na odměnu. Jsou to například Policie České republiky, Okresní soud Chomutov. Zde odsouzení malovali a uklízeli prostory soudu, pomáhali s vyklizením či stěhováním prostor PČR. Dále pracují pro sociální služby města Chomutov, hlavně v domově důchodců, dále pak pro zámek Červený Hrádek, kde udržují okolní pozemky parku a provádějí drobné opravy venkovních zařízení. Rádi se zapojují do pracovních extramurálních aktivit pro chomutovský Zoopark a pro Hipodrom v Mostě, kde se starají o koně. Tyto činnosti jsou odsouzenými chápány jako druh terapie. Celkově se

v tomto pololetí uskutečnilo 192 extramurálních aktivit, kterých se zúčastnilo celkem 65 odsouzených. V posledních třech měsících vyjížděli odsouzení za doprovodu zaměstnanců věznice na pracovní extramurální aktivity do objektu Věznice Drahonice, kde se podíleli na jeho obnovení. Mladiství vězni v rámci extramurálních aktivit instalovali repasované nářadí a lavičku na místní tenisové kurty. Náčiní sami opravovali v dřevodílně ve věznici pod odborným dohledem vychovatelů Jaroslava Kašpárka a Miroslava Frola. Všichni svým dílem přispěli ke zkrášlení místního tenisového areálu. Jistě tato pracovní extramurální aktivita mladistvých nebyla tou poslední.

CIHELNA 2017

ROMAN MIŠÁK

V pátek a sobotu 18. – 19. srpna 2017 přijala Věznice Mírov pozvání od vedení města Králíky a Armády České republiky a jako jedna z ozbrojených složek se zúčastnila Dne sil podpory Armády ČR - Cihelna 2017. V letošním roce se v Králíkách konal již 20. ročník této významné mezirezortní akce, takže i přes nepřízeň počasí to bylo setkání tak trochu slavnostnější.

Hned v průběhu prvního dne programu příslušníci Věznice Mírov návštěvníkům Cihelny nabídli několik dynamických ukázek, které se snad dle diváckého zájmu líbily. První ukázka prezentovala zásah jednotky pod jednotným velením při mimořádné události, přičemž do této ukázky byla zařazena například expanzní zbraň KRAKEN. Druhá

dynamická ukázka simulovala přepadení samotné eskorty s mimořádnými bezpečnostními opatřeními při přesunu z vozidel do pomyslné budovy, například do nemocnice. A třetí dynamická ukázka simulovala přepadení pancéřového vozu, který se dostal do léčky připravené na komunikaci. Mezi jednotlivými ukázkami navíc probíhala neméně zajímavá prezentace příslušníků družstva psů naší věznice. V ukázce služební kynologie návštěvníci mohli zhlédnout například zadržení pachatele aj. V průběhu celé soboty následovaly opět divácky velmi atraktivní dynamické i statické ukázky Armády ČR, Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, zdravotnické záchranné služby, Celní správy ČR a opět i Vězeňské služby ČR. Statická prezentace činnosti VS ČR nabídla návštěvníkům např. pohled do „autentické“ vězeňské cely se standardním vybavením a také ukázkou zadržených nepovolených předmětů vězněných osob (zbraně, teto-

vačky, důmýslné skrýše pro přechovávání nepovolených předmětů aj.). Součástí prezentace byly i historické exponáty a hlavně výrobky provozovny Střediska hospodářské činnosti Věznice Mírov (zejména výroba nábytku). Expozici VS ČR si nenechal ujít např. ministr obrany Martin Stropnický, který se o naši prezentaci velmi aktivně zajímal, ale i řada jiných významných osobností z politiky nebo ozbrojených složek. Letošní jubilejní ročník akce Cihelna 2017 navštívili např. náčelník Generálního štábu AČR - armádní generál Josef Bečvář, ministr zahraničních věcí Lubomír Zaorálek nebo ministr pro lidská práva Jan Chvojka.

Ze strany návštěvníků i odborné veřejnosti (především z řad vojenské policie nebo policie) byla kladně hodnocena vysoká profesionalita příslušníků VS ČR. Takže závěrem věříme, že se této každoroční akce budeme moci účastnit i v dalších letech a že se nám tak podaří prezentovat vysokou připravenost a profesionální přístup celé VS ČR.

CO PŘINESE ZMĚNA VNĚJŠÍ DIFERENCIACE

Dnem 1. října 2017 nabývá účinnosti novela trestního zákoníku, kterým se redukuje dosavadní čtyři typy věznic na dva, a to na věznici s ostrahou a na věznici se zvýšenou ostrahou. Věznice s ostrahou se podle stupně zabezpečení člení na oddělení s nízkým stupněm zabezpečení, se středním stupněm zabezpečení a s vysokým stupněm zabezpečení. Do těchto oddělení jsou odsouzení umísťováni podle míry vnějšího a vnitřního rizika. Vnější riziko vyjadřuje míru nebezpečnosti odsouzeného pro společnost, zejména s ohledem na trestnou činnost, za kterou mu byl uložen trest, délku trestu a formu zavinění a s přihlédnutím k tomu, zda již byl ve výkonu trestu. Vnitřní riziko vyjadřuje míru rizika ohrožení bezpečnosti během výkonu trestu s ohledem na individuální charakteristiku odsouzeného, v níž se zohledňují zejména povaha jeho trestné činnosti, nevykonaná ochranná opatření, průběh předchozích výkonů

trestu a hrozba útěku. O přeřazení do jednotlivých oddělení ve věznici s ostrahou rozhoduje Vězeňská služba ČR. Odsouzený umístěný do oddělení se středním nebo vysokým stupněm zabezpečení věznice s ostrahou má právo do tří dnů ode dne doručení rozhodnutí podat návrh na umístění do oddělení s nižším stupněm zabezpečení. Návrh se podává u ředitele věznice, který jej, spolu s rozhodnutím o umístění do některého z oddělení věznice s ostrahou a dále s podklady pro vydání tohoto rozhodnutí a dokladem o doručení tohoto rozhodnutí odsouzenému, předloží neprodleně soudu.

Vězeňská služba ČR činí všechny kroky, aby byla od 1. října připravena na tuto zásadní změnu. Podle ředitele odboru výkonu vazby a trestu Pavla Horáka to obnáší zejména tvorbu některých nových vnitřních předpisů, včetně novelizace desítek stávajících vnitřních řádů věznic. „Dále je zapotřebí informovat

vězněné osoby o této změně a také proškolení vybrané zaměstnance a příslušníky vězeňské služby,“ říká Pavel Horák. Změna diferenciac je podle něj významná tím, že umožní vězňům, kteří jsou připraveni účinně pracovat na své nápravě, snáze a rychleji dosáhnout různých institutů, jako jsou například extramurální aktivity, přerušování výkonu trestu či opuštění věznice v souvislosti s návštěvou, nebo i volného pohybu v souvislosti s plněním pracovních úkolů. Pro vězeňskou službu je velmi důležité, aby v souvislosti se změnou vnější diferenciac nepoklesla celková míra zaměstnanosti odsouzených. Ředitelé věznic proto mohou v individuálních případech k 1. 10. 2017 rozhodnout o umístění odsouzeného do jiného stupně zabezpečení za využití přechodného ustanovení novelizovaného zákona. Dalším cílem vězeňské služby je, aby změna vnější diferenciac nevyvolala nutnost rozsáhlých přesunů vězněných osob mezi věznicemi.

VÝKON DOŽIVOTNÍCH TRESTŮ

MARTIN KLUMPAR

Odsouzení, jimž byl uložen výjimečný trest na doživotí, zpravidla spáchali závažnou trestnou činnost. S ohledem na tuto skutečnost je k takovým pachatelům přístupováno omezitě a jsou vůči nim mnohdy užívána zvýšená bezpečnostní opatření. Zároveň ani u doživotně odsouzených není zcela vyloučeno podmíněné propuštění, popř. udělení amnestie. Z toho vyplývá, že i doživotně odsouzení se mohou dostat zpět do společnosti. Pobyt za mřížemi by proto i v těchto případech měl směřovat k nápravě pachatelů, nikoliv pouze k izolaci od společnosti. K tomu je nutné dostatečné působení na tyto odsouzené prostřednictvím nejrůznějších aktivit. S plynoucím časem také zpravidla klesá nebezpečnost odsouzených, na to musí přiměřeně reagovat i bezpečnostní opatření uplatňovaná vůči těmto odsouzeným.

ZVÝŠENÁ BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ

Obsah a formy zacházení s odsouzenými k doživotnímu trestu musejí přihlížet též k povaze tohoto trestu a nebezpečnosti odsouzených, kterým je takový trest uložen. Pojem zacházení v uvedené větě je třeba vykládat široce, a to nejen ve smyslu působení na odsouzeného (program zacházení), ale také přístupu k odsouzenému (bezpečnostní opatření). Z uvedeného ustanovení vyplývá, že věznici je ponechána určitá míra diskrece ve stanovení režimu (včetně bezpečnostních opatření) doživotně odsouzených. Nicméně věznice musí být schopna své uvážení zdůvodnit. O co je zásadnější odchýlení od běžného režimu odsouzených zařazených do stejného typu věznice, jako je doživotně odsouzený, o to kvalitnější by mělo být zdůvodnění tohoto odchýlení.

Nutnost individuálního posouzení v případech zvýšených restrikcí uplatňovaných vůči doživotně odsouze-

nému uvádí ve svých standardech i Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (dále také CPT). „Vězni by neměli podléhat žádným omezením, která nejsou vyžadována k udržení pořádku, bezpečnosti a kázně ve věznici. Zejména by míra bezpečnosti uplatňovaná vůči každému jednotlivci měla být úměrná riziku, kterou tato osoba představuje. Povaha spáchaného trestného činu je pouze jedním z faktorů při posuzování tohoto rizika. V zásadě platí, že o uložení režimu uvěznění u doživotně odsouzených vězňů by měly rozhodovat vězeňské orgány, a to vždy na základě individuálního posouzení konkrétní situace vězně, přičemž tento režim by neměl automaticky vyplýnout z druhu uloženého trestu (to znamená, že o režimu vězně by neměl rozhodovat soudce vynášející rozsudek).“

CPT uvádí ve standardech, že doživotně odsouzení nejsou nutně nebezpečnější než ostatní vězni – mnoho z nich má dlouhodobý zájem o stabilní a bezkonfliktní prostředí. Zároveň lze u odsouzených předpokládat, že případně postupné zmírňování bezpečnostních opatření na úroveň ostatních odsouzených nezneužijí, jelikož by si tím ztížili možnost vyhovnění návrhu na podmíněné propuštění.

Odsouzení, jimž byl uložen výjimečný trest, jsou dle zákona považováni za velmi nebezpečně odsouzené. Zákon o výkonu trestu však s touto kategorií pracuje pouze v souvislosti s umístěním odsouzeného do oddělení se zesíleným stavebně-technickým zabezpečením a nijak více nerozvádí bezpečnostní opatření uplatňovaná vůči odsouzeným po vyřazení z tohoto oddělení.

Lze tak shrnout, že stanovení přísnějších bezpečnostních opatření je vždy věcí konkrétní věznice, resp. jejího ředitele a celé bezpečnostní komise, nicméně je nutné, aby tato bezpečnostní opatření byla zdůvodněna a individualizována na základě konkrétních rizik, která v případě konkrétního odsouzeného hrozí tak, aby byla vyloučena možnost svévolie.

AKTIVITY DOŽIVOTNĚ ODSOUZENÝCH

„Doživotně odsouzení by měli mít přístup k co možná nejširší škále aktivit, a to normálně společně s ostatními vězni. Práce, vzdělání, sportovní a kulturní aktivity a koníčky pomáhají nejenom ukrátit čas, ale mají klíčový význam při podpoře sociální a duševní pohody a předávání přenositelných dovedností, které se budou hodit jak během

doby výkonu trestu odnětí svobody, tak i po ní. Zapojení vězňů do těchto činností, vedle jejich účasti na programech k problematickému chování, představuje významný faktor v probíhajícím hodnocení výsledků každého jednotlivce. K tomu CPT ve zprávě z návštěvy České republiky dodává: „Doživotně odsouzeným by měl být během dne nabídnut strukturovaný program s činnostmi (včetně odborné a/nebo vzdělávací povahy), který je založen na individuálním programu zacházení hodném svého názvu. Program by měl být sestaven tak, aby působil proti škodlivým účinkům doživotního vězení a dále k rozvoji a zlepšení možností k tomu, aby se tyto odsouzení mohli úspěšně znovu adaptovat ve společnosti, do níž se téměř všichni z nich nakonec vrátí. Navíc by odsouzeným měla být poskytnuta vhodná psychická a sociální podpora.“

Evropská vězeňská pravidla k tomu dodávají, že „je nutno věnovat zvláštní pozornost zajištění vhodných plánů pro výkon trestu a režimů pro doživotně odsouzené a jiné vězně s dlouhodobými tresty.“ Výše uvedené citace potvrzují význam aktivit pro doživotně odsouzené. CPT ve svých zprávách ani Evropská vězeňská pravidla nestanoví konkrétní (minimální) časovou dotaci, kterou by měly aktivity v týdenním programu odsouzeného zaujímat. Tato časová dotace vždy bude značně individuální dle možností a schopností konkrétního odsouzeného i konkrétní věznice.

Autor, Mgr. Martin Klumpar je právník oddělení dohledu nad omezováním osobní svobody Kancelář veřejného ochránce práv

Tento článek se zaměřuje na uplatňování zvyšovaných bezpečnostních opatření vůči doživotně odsouzeným a na význam jim nabízených aktivit. Názory v tomto článku uvedené vyjadřují názory autora, nikoliv instituce.

TICHÝ DIPLOMAT A VELKÝ STRATÉG VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR

MILOSLAV JŮZL

Aleš Kýr

Zásadní změnu v životě PhDr. Aleše Kýry znamenal rok 1989. Tehdy nebylo ve Sboru nápravné výchovy mnoho lidí s těmito schopnostmi, zkušenostmi a rovným, pevným charakterem. Právě tyto osobnostní vlastnosti vynesly doktora Kýru do mimořádně náročné a vysoké funkce, jakou byla pozice ředitele sekretariátu generálního ředitele Vězeňské služby ČR. Nepočítáme-li JUDr. Mirka Huleju (1923-2009) jako měsíčního generálního ředitele po politických změnách v 90. letech minulého století, pak pracoval v této funkci pro JUDr. Zdeňka Karabce (1932) a PaedDr. Jiřího Malého (1946-2015) až do roku 2000, kdy v takto exponované pozici působil přes deset let. Pak odchází do stínu a do tišiny, které mu poskytl Kabinet dokumentace a historie, jež sám před lety založil, a ve stopách docenta Jana Uhlíka (1932-2012) pokračoval v jeho historicko-badatelské práci, v níž působí dodnes.

Po jeho boku jako řediteli sekretariátu a zároveň i generálním ředitelům věrně po řadu let sloužila nejuniverzálnější hlava vězeňské služby, paní Bc. Jindřiška Kvačková, která v tomto roce oslavila své významné životní jubileum. I pro mě bylo ctí s touto opravdovou dámou, jak chováním a jednáním, tak svým vzezřením a milou povahou, spolupracovat. Na můj dotaz „Jindřiško, kolik jsi jich (míněno generálních ředitelů) vlastně ve funkci vrchní asistentky za ta léta pochovala?“ zní její odpověď: „A víš, že ani sama už nevím?“. Ale já vím: Konečný, Huleja, Karabec, Malý, Meclová, Kula, Tregler, Ondrášek a nechybělo mnoho a málem tam byl i Dohnal. Ale spravedlnost nakonec opravdu zvítězí, a tak Petr Dohnal rychle nadzvedl víko a čile vyskočil, aby dokončil svou práci generálního ředitele VS ČR, již započal před pěti lety. Takže jich bylo již celkem osm, a přece si každý nově nastupující generální ředitel

„Dáš si tu kanadskou whiskey?“ zeptal se JUDr. Josef Jachura (1926, dodnes stále žijící), šéf sekretariátu náčelníka Správy SNV (dnešní Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky) eléva na Správě, Aleše Kýry, jenž se zde ocitl z Ústavu nápravné výchovy Vinařice. „Dám, proč ne?“ neodmítl Aleš Kýr. Načež Jachura otevřel plechovou skříň, na jejímž dně stály vojenské boty zvané kanady a vylovil z nich láhev alkoholu, už nevíme, jakého – a nalil. Ani tehdy se to nesmělo, nicméně i náčelníci na nejvyšších úrovních si s tím museli umět poradit. Dobrá škola pro Aleše Kýru, který už v českém vězeňství nebyl žádným nováčkem a jako analytik brzy prokázal své schopnosti.

Jindřišku i přes „rotaci kádru“ vždy nechal vedle sebe. On si totiž každý uvědomil, jak hrubou personální chybou, rovnající se téměř sebevraždě, by učinil.

Psal se však rok 1947 (jak shodně s dnešním časem, kdy naši zemi rovněž sužují nesnesitelná vedra). A červenec bývá nejteplejší měsíc v roce. Ani ta vedra nezabránila přírodě, aby se v Brně 17. července toho roku narodil do učitelské rodiny

ny se silným sociokulturním základem syn Aleš. O dva roky později přibyla do rodiny i sestřička, dnes významná profesorka českého jazyka, prof. PhDr. Jana Pleskalová, CSc., vedoucí Ústavu českého jazyka v Brně. Jablka se od stromu

nezakutálela daleko, neboť dr. Aleš Kýr ke školství tíhnul vždy a měl i hlavní podíl na tom, že dnešní Akademie Vězeňské služby ČR dosáhla současné úrovně. Osobně jsme se seznámili již počátkem 70. let minulého století na Filozofické fakultě Masarykovy (tehdy ještě Jana Evangelisty Purkyně) v Brně. Aleš Kýr studoval sociologii, já jsem se věnoval pedagogice, tudíž nás spojoval významný brněnský profesor sociologie výchovy Inocenc Arnošt Bláha (1879-1960). Již tehdy byl Aleš Kýr považován studenty za neformální vůdčí osobnost pro své vědomosti a široký vzdělanostní rozhled na pozadí jeho vrozené skromnosti

Sepisovat na těchto stránkách zásluhy PhDr. Aleše Kýry pro české vězeňství by zaplnilo mnoho prostoru. Každý si je může „vygooglovat“ a pochopí. Nicméně ty nejpodstatnější by měly zaznít:

- profesní; z pozice ředitele sekretariátu pozitivně ovlivňoval procesy transformace a nedopustil mimořádné excesy, jež by chod vězeňství mohly ohrozit. Naopak pečlivě dbal, aby se v čele věznic ocitli službě oddaní, apolitictí a zkušení ředitelé, kteří se pak stali zdravou páteří českého vězeňství v průběhu 90. let minulého století a počátku století současného.

- publikační činnost; dr. Kýr je autorem mnoha odborných knih, článků

a statí, z nichž za nejvýznamnější lze považovat Vězeňství ve střední Evropě v letech 1945-1955 (2001) a Vězeňské systémy v Československu a ve střední Evropě 1945-1955 (2001), dále reprezentativní publikaci (ve spolupráci) Památník Pankrác (1999), uspořádání (spolu s Alenou Kafkovou) znamenité a rozsáhlé knihy docenta Jana Uhlíka Historie věznění a vězeňství v Čechách a další.

- organizování nezapomenutelných tzv. kroměřížských mezinárodních konferencí, jež si získaly skvělou evropskou pověst. Proběhlo jich celkem 7, počínaje rokem 1994 a konče rokem 2007, přičemž jejich význam dokázal umocnit podporou Rady Evropy a Kancelář prezidentů ČR.

- zřízení Kabinetu dokumentace a historie, včetně ojedinělého časopisu Historická penologie (dnes již i s ISSN).

- zbudování Památníku Pankrác, sloužícího nejen ke vzdělávání nových zaměstnanců vězeňské služby, ale i široké veřejnosti s převahou mladých lidí.

- organizování pietních akcí, vztažujících se zejména k válečným a poválečným tragickým událostem našeho národa spojených s vězeňstvím.

- podpora mezinárodních vztahů na úrovni nejen generálního ředitelství, ale i všech věznic, zejména příhraničních a Akademie VS ČR (tehdy Institut vzdělávání VS ČR).

- poradce ve věcech historických v politických a společenských souvislostech.

- tvůrce mediálního obrazu Vězeňské služby ČR v mezinárodním i domácím kontextu.

- zakladatel prestižního odborného časopisu České vězeňství (1992).

Výčet zásluh dr. Kýry pro české vězeňství je bezbřehý a hlavně nesmrtelný. Chceme-li si doplnit další momenty z jeho života, pak odkazují na článek JUDr. Oldřicha Horny uveřejněný pod názvem Osobnost spojená s historií vězeňství, České vězeňství č.4/2009, s. 30.

A tak si dovoluji z těchto stránek pozdravit svého kolegu a přítele již od vysokoškolských studií, muže moudrého a laskavého, milovníka tereziánských reforem a jejich hlavní protagonistky Marie Terezie (i ta jej musela v mnohém pozitivně ovlivnit), člověka – velkého humanistu a autora tří „de“ důležitých

pro transformaci českého vězeňství (demokratizace, demilitarizace, deprizonizace a humanizace), vzdělance a znalce historie českého i světového vězeňství, diplomata a strážníka hodného kvalifikace kardinála Richelieha (1585-1642), bez jehož přispění by změny po roce 1989 v českém vězeňství probíhaly mnohem bolestivěji a troufám si i říci, destruktivně. Tak byla zachována kontinuita a přechod k demokratickému systému našeho vězeňství bez velkých otřesů. Za to vděčíme PhDr. Aleši Kýrovi a jeho spolupracovníkům, novodobému Františku Josefu Řezáčovi, poznamenanému myšlenkami Jiřího Čepeláka a završeného do vědecké úrovně docenta Uhlíka. Osobnosti, o níž se již píše a bude psát v penologických a penitenciárních čítankách.

Tak, milý Aleši, přeji Ti do dalších let pevné zdraví a ještě mnoho dalších historických objevů a tvůrčích inspiračních pramenů.

V Brně 17. 7. 2017

P.S. Když před lety slavil profesor Blahoslav Kraus své sedmdesátiny za velkých ovací, posteskl si, že přece jen zapomněl na jedno, a to vychovat si svého nástupce. To dr. Kýr ne – pokračovatele své práce a svého nástupce spatřuje v dr. Ondřeji Hladíkově.

Okupace a zřízení protektorátu Čechy a Morava v roce 1939 byly události, které ovlivnily další rozvoj donucovací pracovní; zpočátku poměrná autonomie se změnila v souvislosti s vládním nařízením č. 89/1942 Sb. a donucovací pracovní byla převzata pro účely policejní preventivní vazby od května 1942 do listopadu 1943. Podle dobové evidence se zde nacházelo asi 751 mužů a žen. Dalším mezníkem byl Sběrný tábor Ruzyně (Sammellager Rusin). Ten měl zvláštní postavení mezi pracovními výchovnými tábory v protektorátu, které byly zřízeny na základě vládního nařízení o nuceném pracovním nasazení obyvatel protektorátu. Do sběrného tábora v Ruzyni byly za policejního dohledu převáženy osoby z ostatních táborů před jejich návratem na nucené práce do Německa. Dva právní subjekty - donucovací pracovní a policejní preventivní vazba získaly úřední název

VAZEBNÍ VĚZNICE PRAHA—RUZYNĚ

KAROLÍNA PLUSKALOVÁ

Vazební věznice Praha-Ruzyně prošla od svého vzniku mnoha historickými etapami a režimy. Její historie sahá do 30. let 20. století, kdy v září 1929 předložil zemský správní výbor zemskému zastupitelství pro zemi Českou usnesení, ve kterém navrhuje přemístění zemské donucovací pracovní v Praze na Hradčanech na ruzyňskou periferii do objektu zrušeného cukrovaru. Zastupitelé s touto myšlenkou souhlasili a pozdější přestavbou cukrovaru s charakteristickou vodárenskou věží v jeho areálu, která je dodnes dominantou vazební věznice, vznikla Zemská donucovací pracovní v Ruzyni, která zahájila svou činnost 1. července 1935. Nacházelo se zde přibližně 150 káránců. Hlavní náplní pobytu káránců byla práce a náboženská výchova.

160 osob. Následovalo zřízení oddělení s úředním názvem Internátní tábor č. 12 Praha-Ruzyně. Toto oddělení fungovalo až do roku 1947 a k jeho konci byla skladba zadržovaných osob velmi rozmanitá.

VĚZNICE VELITELSTVÍ STB

Koncem 40. let minulého století se donucovací pracovní dostávala do rostoucího vlivu státní bezpečnosti. V září 1948 bylo zřízeno zvláštní oddělení oblastní úřadovny StB Praha s velmi utajeným režimem. Tím začalo nechvalně proslulé období ruzyňské věznice – nastalo období brutality, násilí, ponižování a ztráty lidské důstojnosti.

Na podzim roku 1949 byl objekt donucovací pracovní převzat Státní bezpečností – úřední název Věznice velitelství StB v Ruzyni. Káránci, kteří zde byli umístěni, byli převedeni do kmenového stavu Zemské donucovací pracovní v Pardubicích. Dosavadní stav a kapacita věznice v Ruzyni byla pro potřeby Státní bezpečnosti nedostatečná, proto ministerstvo vnitra navrhlo přístavbu věznice – budovu A s kapacitou asi 400 cel. V ještě rozestavěné budově A bylo v roce 1949 zřízeno zvláštní oddělení StB, ke kterému později přibýlo oddělení vojenské kontrarozvědky ministerstva národní obrany – vznikla Věznice SNB v Ruzyni – Utvar SNB Dub. Byli zde umístováni a intenzivně vyšetřováni spolupracovníci a bývalí úředníci gestapa, později se začala věznice plnit vojáky západní armády a v roce 1951 interbrigadisty a církevními hodnostáři. V ruzyňských celách byla v té době umístěna i Dr. Milada Horáková, ale i opat Břevnovského kláštera Opasek, Závěš Kalandra nebo bývalý generální ta-

Generální velitelství neuniformované protektorátní policie – Sběrný tábor Ruzyně. Válečný rok 1944 přinesl další změnu názvu na tzv. Propouštěcí tábor Ruzyně s úředním názvem Generální velitelství neuniformované protektorátní policie – Propouštěcí tábor Ruzyně. Početní stavy káránců klesaly a donucovací pracovní postupně přestávala plnit svou základní funkci. Tento stav přetrvával i v roce 1945 a vedl nakonec protektorátní úřady k zřízení nového právního subjektu v rámci Propouštěcího tábora Ruzyně tzv. Zadržního tábora Ruzyně. Do tohoto zařízení byli umísťováni z důvodu prevence kriminality vězni za méně závažnou trestnou činnost, které bylo možné využít jako pracovní sílu pro potřeby a udržení chodu donucovací pracovní. Události pražského povstání v květnu 1945 přinesly rozkaz k postupnému propuštění vězňů držených v táboře – celkem bylo propuštěno

jemník KSČ Rudolf Slánský. Nová budova A byla dostavěna v roce 1952, tehdy ji obsadil 6. sektor velitelství StB a sloužila pro kriminální a politické vězně. Budova B sloužila správě ministerstva vnitra. Z bývalého zvláštního oddělení OÚStB byla zřízena tzv. malá věznice, kde byli umístěni odsouzení určení k vnitřní režii a údržbě objektu.

VĚZNICE Č. 1

V roce 1953 vězeňství přešlo do působnosti ministerstva vnitra a Věznice SNB v Ruzyni s krycím názvem Útvar SNB Dub změnila svůj název a stala se Věznicí č. 1 Praha s kapacitou 1109 ubytovacích míst. Nadále sloužila především potřebám státně bezpečnostní služby, ale i jako místo pro výkon vyšetřovací vazby obviněných mužů a žen za kriminální trestné činy pro potřeby Veřejné bezpečnosti. V březnu 1961 došlo k další změně úředního názvu Věznice č. 1 Praha na Útvar nápravných zařízení Ministerstva vnitra č. 1 Praha.

V roce 1965 byl vydán zákon o výkonu trestu odnětí svobody, který bral zřetel na požadavky Standardních minimálních pravidel pro zacházení s vězni (podle doporučení Hospodářské a sociální rady OSN). A tak došlo ke změně v činnosti i názvu věznice, která se stala Nápravně výchovným útvarem č. 1 Praha – pobočka PÚ Hořesledy. Federální ministerstvo vnitra v roce 1977 uvolnilo prostory budovy B a tím odstartovala nutná a plánovaná rekonstrukce budovy bývalé zemské donucovací pracovny, která probíhala za plného provozu věznice, což bylo velmi náročné. V roce 1981 zde bylo zřízeno centrální eskortní středisko a spolu s rekonstrukcí staré i nové budovy byla uzavřena jedna z kapitol historie ruzyňské věznice.

Politické i společenské změny roku 1989, které šly ruku v ruce s legislativními změnami, přinesly přejmenování vězeňských zařízení a ruzyňská věznice je od té doby nazývána Vazební věznice Praha–Ruzyň. Věznice se postupně personálně stabilizovala k zajištění a plnění úkolů v nových podmínkách a politických poměrech.

VAZEBNÍ VĚZNICE PRAHA – RUZYŇ V SOUČASNOSTI

V současnosti je Vazební věznice Praha–Ruzyň profilována jako věznice pro výkon vazby obviněných mužů, žen a mladistvých; zároveň i jako věznice pro výkon trestu odsouzených mužů s dozorem a ostrahou. Celková kapacita objektů vazební věznice je 896 míst.

Součástí vazební věznice jsou i dva objekty určené pro výkon trestu odsouzených žen – objekt Řepy a objekt Velké Přílepy, které zajišťují výkon trestu odsouzených žen v dohledu a v dozoru.

OBJEKT VAZEBNÍ VĚZNICE PRAHA – RUZYŇ

ODDĚLENÍ VÝKONU VAZBY

Oddělení výkonu vazby je umístěno v tzv. nové budově A. Současná normová ubytovací kapacita je stanovena na 270 míst, které jsou rozloženy do sedmi oddělení cel. Do cely o kapacitě jedné až šesti osob jsou umísťovány obviněné osoby v souladu se zákonem o výkonu vazby, řádem výkonu vazby a vnitřním řádem vazební věznice pro obviněné.

Režim dne obviněných osob je dán časovým rozvrhem dne, který je stanoven vnitřním řádem vazební věznice. Liší se v pracovní dny a ve dny pracovního volna a klidu. Obviněná osoba vzetím do vazby je vystavena izolaci od společnosti

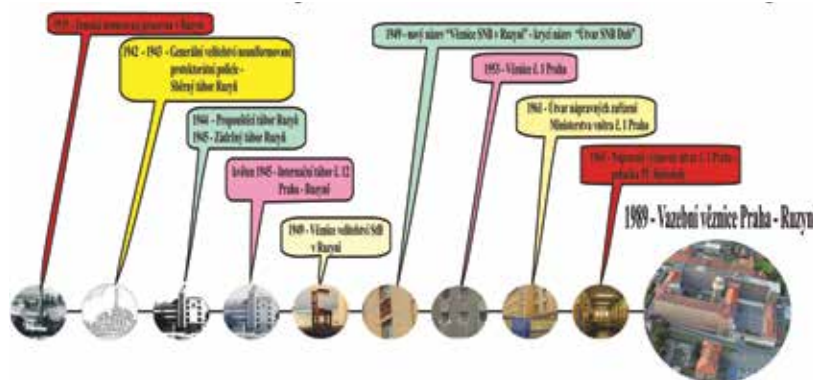
všech nově vzniklých i stávajících kulturních místností.

V průběhu prvního pololetí roku 2017 se aktivit účastnilo celkem 6919 obviněných, což je mnohonásobně vyšší počet od doby, kdy je nutno v rámci realizace volnočasových aktivit obviněným zajišťovat „tříhodinový pohyb“ mimo celu. Největší oblibě se tradičně těší především sportovní aktivity, v nichž naprostá většina obviněných nachází uspokojení, a zájmové aktivity (keramický kroužek, filmový klub). Výrobky vytvořené obviněnými jsou v hojné míře využívány k estetizaci prostor věznice či k její reprezentaci. Cílem odborných zaměstnanců oddělení výkonu vazby je i nadále rozšiřovat nabídku zvláště zájmových a sportovních aktivit tak, aby jejich skladba pomáhala na odpovídající úrovni snižovat dopad věznění na osoby ve výkonu vazby.

ODDĚLENÍ VÝKONU TRESTU

Oddělení, které zabezpečuje výkon trestu odnětí svobody odsouzených mužů, se nachází v tzv. staré budově B. Normová ubytovací kapacita oddělení výkonu trestu je stanovena

HISTORICKÉ MEZNÍKY VAZEBNÍ VĚZNICE PRAHA-RUZYŇ

a s tím spojeným negativním účinkům. Proto vazební věznice v souladu s účelem vazby vytváří vhodné podmínky pro preventivně výchovné, vzdělávací, zájmové a sportovní programy. Tato povinnost vznikla v roce 2004 a od té doby se podařilo ve vazební věznici vytvořit zcela životaschopný a sofistikovaný systém, který je plně funkční a odpovídá zákonným požadavkům i potřebám vězňů. V souvislosti se zlepšováním podmínek výkonu vazby je také od dubna 2014 plněno jedno ze zásadních opatření stanovující povinnost zajistit pohyb obviněných denně alespoň tři hodiny mimo celu bez započtení doby trvání vycházek, návštěv, nákupů apod. Za tímto účelem došlo v prvních měsících roku 2014 k rekonstrukci

na 626 míst, včetně 56 míst pro oddělení výkonu trestu odsouzených žen – objekt Řepy a 145 míst pro oddělení výkonu trestu odsouzených žen – objekt Velké Přílepy. Na všechna tři oddělení jsou odsouzené osoby umísťovány v souladu se zákonem o výkonu trestu odnětí svobody, řádem výkonu trestu odnětí svobody a vnitřním řádem vazební věznice pro odsouzené. Úkolem oddělení výkonu trestu je dbát na to, aby nedocházelo k ohrožování účelu výkonu trestu; aby odsouzené osoby byly podrobovány jen těm omezením, která jsou nutná ke splnění účelu výkonu trestu a aby nebyla ponižována jejich lidská důstojnost. Činnost oddělení, které zabezpečuje výkon trestu jak odsouzených mužů, tak žen, je velmi rozsáhlá.

Provádí individuální nebo skupinovou výchovnou práci směřující k naplňování programů zacházení s odsouzenými osobami, spolupůsobí při upevňování kázně a pořádku mezi odsouzenými, dbá na jejich zdraví a osobní bezpečnost, využívá mimopracovní dobu odsouzených k formování a rozšiřování úrovně všeobecného vzdělávání, vytváří podmínky pro rozvoj zájmové činnosti odsouzených, spolupracuje s ostatními odděleními vazební věznice v oblastech zaměstnávání odsouzených, podílí se na zjišťování sociálních potřeb odsouzených a na řešení jejich sociálních a rodinných problémů. Mimo jiné vytváří podmínky k plynulému přechodu odsouzených z výkonu trestu do občanského života, spolupracuje v rámci uplatňování vybraných právních institutů a formování právního vědomí u odsouzených s příslušnými soudy, státními zastupitelstvími, místními krajskými úřady a kulturními, popřípadě dalšími institucemi.

Každé odsouzené osobě je připraven na míru program zacházení. Nabídka aktivit v rámci tohoto programu je velmi pestrá. Nejzajímavější aktivitou v rámci nabídky vzdělávacích aktivit je pilotní projekt Centrum pro vysokoškolské vzdělávání odsouzených, který vazební věznice realizuje. Tento projekt dává odsouzeným mužům možnost vysokoškolského studia v rámci studijního programu - Úvod do teologických nauk na Teologické fakultě Univerzity Karlovy. Studium probíhá formou placeného celoživotního vzdělávání. V letošním roce první odsouzený úspěšně dokončil bakalářské studium, a jak uvádí speciální pedagožka naší vazební věznice Gabriela Kulhánková, která program ve spolupráci s fakultou ve věznici koordinuje, „dokonce se tento odsouzený rozhodl, že by chtěl pokračovat v magisterském studiu, přijímací zkoušky složil úspěšně a už za pár dní mu začne zimní semestr“. Gabriela Kulhánková byla v letošním roce za práci spojenou s tímto pilotním projektem oceněna mimo jiné i ministrem spravedlnosti, když získala Cenu ministra spravedlnosti v kategorii Občanský zaměstnanec VS ČR roku.

Pilotní projekt Centrum pro vysokoškolské vzdělávání odsouzených je určen pouze pro odsouzené muže, v ženských věznicích zatím podobný program neexistuje. Nutno zdůraznit, že studium je jakýmsi nadstandardem, odměnou, není to něco nárokového.

Projekt je koncipován především pro odsouzené muže s vyšší délkou trestu. Odsouzený musí splňovat určitá kritéria a ve vazební věznici prochází tzv. prvním filtrem – zále-

ží, za co je odsouzen, jaká je délka trestu, jak se chová. Důležitý je také předpoklad, že odsouzený studium dokončí. V případě, že jsou splněna daná kritéria, může k přijímacím zkouškám. Souběžně studují celoživotní vzdělávání a řádně kombinované studium. To je placené ve výši 10 000,- Kč za rok. Hodně tedy záleží na tom, zda je rodina odsouzeného ochotná mu pomoci. Přijímací zkoušky, samotné přednášky a konzultace se konají v objektu vazební věznice. Přednášky jsou zhuštěny do kratších časových bloků; jedná se o jednotky hodin, takže jde převážně o samostudium, kdy odsouzený má možnost konzultace s přednášejícími, kteří do vazební věznice docházejí. Vzhledem k tomu, že studium probíhá při souběžném výkonu trestu a pracovním zařazení odsouzených, je velmi náročné. Čas studovat mají odsouzení muži jen po večerech po práci a o víkendech. Pokud je to organizačně možné, snaží se vedení oddělení výkonu trestu dávat studenty do společných cel, ponejvíce dvojlůžkových. Nejsložitější je zajistit přístup odsouzených k počítači a internetu. Odsouzeným je co nejvíce umožňován přístup do počítačové učebny a na internetové stránky fakulty, zejména v době psaní bakalářské práce, nesmí to však narušovat časový harmonogram věznice a nabourávat organizační možnosti – je nutné odsouzené doprovodit do učebny, být tam s nimi...

Jakkoli je studium ve vězeňských podmínkách náročné, umožňuje odsouzeným mužům vybočit z vězeňského rituálu; setkat se s jiným pohledem na etiku, morálku, což ovlivňuje jejich hodnotové nastavení a dává jim šanci uplatnit se po propuštění na svobodu.

SPOLUPRÁCE SE SANANIMEM

Zajímavou aktivitou v rámci programu zacházení je možnost navázat spolupráci s neziskovou organizací Sananim, která byla založena v roce 1990. Spolupráce s vazební věznicí funguje od roku 2004. Hlavním cílem je poskytovat pomoc lidem ohroženým drogami a jejich blízkým. Občanské sdružení Sananim vytvořilo komplexní systém prevence, péče, léčby a resocializace. Součástí jejich práce je i projekt, který se soustředí na práci s odsouzenými osobami prostřednictvím poradny drogové prevence. Dle zájmu odsouzených osob jsou poskytovány individuální konzultace. Odborné poradenství bylo zaměřeno na léčbu a motivaci pro vlastní léčbu osob, které si o tuto formu služby požádají.

ODDĚLENÍ VÝKONU TRESTU OBJEKT ŘEPI

Součástí vazební věznice je oddělení výkonu trestu pro odsouzené ženy o celkové kapacitě 56 míst, umístěné v Domově sv. Karla Boromejského v Řepích. Ke vzniku oddělení, jež se datuje k měsíci září 1996, došlo za spolupráce Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského a Vězeňské služby České republiky po završení několikaleté rozsáhlé rekonstrukce budovy Domova, která byla Kongregací vrácena v roce 1993. Oddělení je specifické nejen svým umístěním, kdy je přímo součástí objektu, který nespravuje vězeňská služba, ale i dalšími odlišnostmi oproti běžnému výkonu trestu:

- Je umístěno v církevním zařízení,
- ubytování odsouzených žen je internátního charakteru,
- v oknech nejsou instalovány mříže, katr je pouze u vstupu do oddělení a u dveří oddělujících ubytovací část od dozorcího stanoviště,
- odsouzené užívají v mimopracovní době pouze vlastní oděv,
- teplá voda je k dispozici 24 hodin denně,
- návštěvy odsouzených se realizují v refektáři Domova,
- odsouzené se v pracovní i mimo-pracovní době pohybují převážně v neuzamčených prostorách a jsou v každodenním kontaktu s civilními osobami.

Domov je majetkem Kongregace založené v polovině 17. století ve francouzském městě Nancy v Lotrinsku. Sestry začaly působit v Praze v roce 1837 a založily zde nemocnici. Dům v Řepích byl jako druhé působiště sester původně zbudován pro sirotky, o něž boremiejky pečovaly. V roce 1865 byla budova Domova pronajata státu, který zde zřídil ženskou trestnici a její správu včetně převýchovy asi tří stovek trestanekyň svěřila právě Kongregaci. Po 83 letech existence však byla ženská trestnice v listopadu 1948 zrušena. Důvodem bylo nařízení tehdejších úřadů, že správní a strážní službu ve věznicích může vykonávat pouze uniformovaný sbor. Od roku 1958 se uživatelem budovy stal Výzkumný ústav zemědělské techniky. Plnohodnotný návrat Kongregace se mohl uskutečnit až se společenskými změnami po roce 1989. Posláním Domova je pečovat o věkem pokročilé a nemocné lidi. Sám sebe Domov výstižně prezentuje jako Dům čtyř světů: svět starých a nemocných lidí, svět řeholních sester, svět civilních zaměstnanců a dobrovolníků a svět odsouzených žen.

Oddělení je koncipováno jako bezdrogová zóna a profilováno pro odsouzené ženy zařazené do věznice s dohledem a dozorem. Je umístěno ve dvou patrech severního křídla Domova s deseti ložnicemi pro odsouzené, dvěma kulturními místnostmi, dvěma kuchyňkami, jídelnou, učebnou, sportovní a terapeutickou místností, pohovorovou místností a zázemím pro vězeňský personál. Pro další aktivity, například vycházky či aktivity programu zacházení, jsou využívány též prostory Domova mimo samotné oddělení.

Při komisionálním posouzení stran umístění odsouzených žen do oddělení jsou stanovena přísná kritéria, posuzuje se:

- Délka trestu a s ní související termín možnosti podání žádosti o podmíněné propuštění
- a v případě delších trestů (při přemístění) poměr již vykonaného trestu k jeho zbytku,
- zkušenosti se zneužíváním návykových látek, vždy zkušenost s drogou a vztah k ní,
- typ trestné činnosti, zpravidla nelze přijmout odsouzené s trestnou činností, při níž jsou obětí děti, staří lidé, trestná činnost souvisí s drogovou problematikou, s opakovanými krádežemi, organizovaným zločinem spáchaným v součinnosti s cizími státními příslušníky apod.,
- zdravotní klasifikace (ne bezdrogový režim), dále konkrétní zdravotní omezení vyplývající ze zdravotního stavu směrem k pracovnímu zařazení,
- osobnostní předpoklady – nevhodné je nařizené ochranné léčení, psychiatrické léčení, posuzují se případné závěry znaleckých posudků, ne opakované pokusy o sebevraždu, agresivita apod., posuzuje se projev a svědomí viny, míra narušenosti, náhled na trestnou činnost,
- dosažené vzdělání, pracovní zkušenosti, dovednosti, případně studijní předpoklady (zařazení do sanitářského kurzu),
- posuzuje se funkčnost sociálního zázemí, bydliště, umístění dětí po dobu výkonu trestu odnětí svobody (návštěvní kontakt, extramurální aktivity).

Odsouzené ženy jsou do oddělení umísťovány s předpokladem pracovního zařazení a pozdějšího udělení volného pohybu při plnění pracovních úkolů. Z počátku jsou pracovně zařazeny v rámci oddělení, později pracují mimo oddělení. Pracovní zařazení je realizováno převážně v Domově, a to v kuchyni, v denním stacionáři Domova, v rehabilitačním středisku Domova, v prádelně, dále provádějí úklid všech prostor Domova, pomocné práce v zahradě a venkovních prostorách. Mimo Domov jsou odsouzené pracovně zařazeny v Úřadu městské části, Praha – 17, kde provádějí úklidové práce, a nově též ve firmě zabývající se výrobou lahůdek. Zaměstnanost v oddělení je 100%.

Významným motivačním prvkem je možnost absolvovat Sanitářský kurz sv. Zdislavy z Lemberka, do něhož jsou vybírány odsouzené s dokončeným základním vzděláním, na základě konsenzu odborného personálu oddělení a vedení Domova, vlastního zájmu a dosa- vadního projevu při práci v Domově.

Kurz je tříměsíční, plně akreditovaný, dodavatelem je Domov a hrazen je z finančních prostředků účelově určených na program prevence kriminality. Po absolvování kurzu jsou odsouzené pracovně zařazeny v lůžkové části Domova na pozicích pomocných sanitářek. Tato ve výkonu trestu získaná kvalifikace, je spolu s osvojenými pracovními návyky plně využitelná i po propuštění v civilním životě.

V mimopracovní době se odsouzené ženy podílejí na dalších pracovních aktivitách – pečují o vycházkové prostory, květinovou zahradu a skleník. Dále se odsouzené starají o květinovou výzdobu ve vnitřních prostorech Domova, pomáhají s pracemi pro kuchyň, v sadu, při opravách prádla a podílejí se na různých formách charitativní činnosti Domova.

Spolupráce s Domovem v mimopracovní rovině se prolíná celým společenským životem Domova. Na chodu Domova a realizaci společenských akcí jím pořádaných odsouzené participují pravidelně jak

v rámci sociální tolerance (svoz klientů Domova z pater např. do kostela, péče o ně), tak přípravnými pracemi různých akcí a v neposlední řadě aktivní účastí na nich, např. dětská pouť pravidelně konaná v měsíci květnu, vinobraní v měsíci září, výroba dekorací do oken pro jednotlivá patra Domova, navázání květin pro pacienty Domova ke Dni nemocných apod. Klienty Domova či denního stacionáře jsou vítána setkání se sborovým zpěvem Řepského kvítka coby aktivitou programu zacházení pod vedením kaplana vazební věznice.

Oddělení spolupracuje i se subjekty mimo Domov. Velmi úzká a dlouhodobá je spolupráce se Speciální mateřskou školou v Praze 8 – Čimicích. V prvním pololetí roku 2017 odsouzené ženy za doprovodu zaměstnanců opakovaně navštívily školu s hudebně dramatickým a soutěžním programem pro děti, pomáhaly s úklidem i údržbou školy. Na zábavné a soutěžní programy pro děti si odsouzené zhotovují kulisy, šijí kostýmy pohádkových postav, vyrábějí odměny a dárky. Při těchto příležitostech odsouzené ženy předaly zaměstnancům školy opravené dětské oblečení, zhotovené nové výrobky (deky, ručníky, svetry, čepice, prostírání, polštářky apod.). Pravidelná spolupráce funguje též s neziskovou organizací Mamma Help Centrum. Odsouzené v roce 2017 zhotovovaly šité a vyšívání výrobky, obaly na knihy, ozdoby na Velikonoce apod. Na základě spolupráce s Diecézní charitou Litoměřice zhotovily odsouzené z materiálu, který byl dodán, 20 kostýmů pro děti i dospělé na Tříkrálové sbírky.

Vznik oddělení tak umožnil realizaci ojedinělého projektu, který nemá – soudě dle ohlasu odborníků z řady evropských států, kteří oddělení navštívili – v evropském měřítku

obdobu. Ženy ve výkonu trestu, jež žijí a pracují přímo v Domově, denně dostávají příležitost zamýšlet se nad životem, otázkami nemoci, bezmoci, stárání a umírání, což vede ke změně jejich postojů a uvědomění si životních priorit.

ODDĚLENÍ VÝKONU TRESTU OBJEKT VELKÉ PŘÍLEPY

Relativně nová pobočka vazební věznice – objekt Velké Přílepy byla v minulosti využívána jako vojenská kasárna a později jako azylové zařízení ministerstva vnitra. Do správy ministerstva spravedlnosti byla jako pobočka Vazební věznice Praha-Ruzyně poprvé uvedena v roce 2012. Činnost tohoto oddělení výkonu trestu však byla na dva roky přerušena amnestií tehdejšího prezidenta Václava Klause. Ta zapříčinila rapidní pokles odsouzených žen umístěných ve výkonu trestu odnětí svobody. Činnost oddělení byla obnovena v únoru roku 2015. Kapacita objektu aktuálně činí asi 182 odsouzených (28 odsouzených s dohledem, 154 s dozorem) a byla téměř naplněna během půl druhého roku. Péče o odsouzené ženy je v objektu Velké Přílepy zajišťována 36 příslušníky (22 vězeňská stráž, 14 dozorcí služba) a 16 občanskými zaměstnanci (dva speciální pedagogové, šest vychovatelů, psycholog, sociální pracovník a šest zaměstnanců referátu logistiky). Vše ostatní, včetně svařování stravy pro odsouzené i pro zaměstnance, je zajišťováno v úzké spolupráci s mateřskou Vazební vězníci Praha–Ruzyně.

Ve Velkých Přílepech si odsouzené ženy mohou aktuálně vybrat z nabídky 18 aktivit programu zacházení (speciálně výchovných, vzdělávacích a zájmových), s předpokladem navýšení nabídky o akti-

vity vzdělávací i speciálně výchovné v dalším období. Odsouzené se také mohou individuálně věnovat ruko-dělným a výtvarným činnostem, které jsou od roku 2016 rozvíjeny pod odborným vedením externí lektorky Jitky Michalové v rámci kurzu Scrapbooking. V nabídce programu zacházení mají odsouzené možnost navázat spolupráci s občanským sdružením Sananim.

Dále je v objektu výkonu trestu Velké Přílepy, ve spolupráci s Mezinárodním vězeňským společenstvím z.s., realizován projekt Změna je možná – chci pracovat, zaměřený na péči o odsouzené před výstupem z výkonu trestu a po něm. Nabídka pro odsouzené ženy se také dále rozšířila o projekt Křehká šance II, který zde probíhá pod záštitou a ve spolupráci s PMS. Důležitým prvkem v zacházení s odsouzenými je obecně možnost jejich pracovního zařazení. V roce 2016 se podařilo rozšířit naše stávající pracoviště a k více než dvaceti odsouzených, zařazených na pracovištích vnitřní režie objektu (sklady, stravování, úklid) přibyla i vnější pracoviště, kde je zaměstnáno přibližně 50 odsouzených žen z Velkých Přílep. V současné době je tedy zaměstnáno více než 70 odsouzených žen. Předpokladem je, že do konce roku se bude počet pracovně zařazených žen na vnějších pracovištích ještě zvyšovat.

Přílepské odsouzené se podílejí svou prací také na různých projektech charitativního zaměření – například v minulém roce vyráběly peříčkové brože (13000 ks) a papírové kasičky (1000 ks) v rámci projektu Kuře - pomozte dětem pod záštitou Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS) a České televize, podporující ohrožené a znevýhodněné děti. Na konci roku 2016 pak probíhala ruční výroba broží ve tvaru vlčích máků (3400 ks) pro Městskou část Praha 2, jako symboliku 11. listopadu - Dne veteránů. V současné době je realizována spolupráce s Diecézní charitou Litoměřice, pro kterou odsouzené ženy šijí např. polohovací polštáře využívané v zařízeních pro seniory. Rozvíjí se také spolupráce se spolkem Klubko s nití pomáhá, jehož aktivity jsou zaměřeny na pomoc seniorům i dětem v nouzi, a to od plnění ponožek po výrobu hraček pro děti umístěné v nemocnicích.

V rámci spolupráce s obcí odsouzené ve svém volném čase vyrábějí z dodaného materiálu upomínkové předměty, šijí pro místní knihovnu upomínkové obaly na knihy a sovičky – znak zdejší knihovny, které se využívají pro účely darování při ně-

kterých akcích Obecního úřadu Velké Přílepy (vítání občánků apod.). Nedílnou součástí spolupráce s obcí jsou i každoměsíční pracovní vycházky s odsouzenými ženami, které se tak podílí na zvelebování obecních ploch, údržbě zeleně a úklidu. Výhledově budou tyto aktivity zaměřeny také na zvelebování a údržbu prostor místní mateřské školy.

ZAMĚŠTNÁVÁNÍ ODSOUZENÝCH OSOB

Důležitou oblastí a jednou ze současných priorit Vězeňské služby ČR je také zaměstnávání odsouzených osob. Práce obecně pomáhá rozvíjet pozitivní rysy osobnosti, při jejím výkonu dochází k rozvíjení lidského potenciálu, sebedůvěry, sebehodnocení, vytrvalosti. Mnohé z vězňů se s pracovními návyky setkávají až ve vězení. Zatímco dříve byla práce používána jako forma trestu pro odsouzené osoby, dnes lze zaměstnávání odsouzených chápat jako jistou formu „odměny“, která pomáhá odsouzeným osobám nejen překonávat výkon trestu a izolaci od společnosti, ale díky pracovnímu zařazení mohou odsouzené osoby získat finanční prostředky.

Zaměstnávání vězňů je realizováno na pracovištích vnitřní režie Vazební věznice Praha-Ruzyně a v rámci provozovny střediska hospodářské činnosti věznice u cizích subjektů, a to ve třech objektech příslušných k vazební věznici (Ruzyně, Velké Přílepy a Řepy). Ve vnitřní režii je v těchto objektech celkem v průměru zařazeno 160 odsouzených mužů a žen, u cizích subjektů pak asi 140 odsouzených. V rámci provozovny hospodářské činnosti a spolupráce s úřady dvou městských částí je zaměstnáno 17 odsouzených, v provozech zdravotnického a

sociálního zařízení 38 odsouzených žen s tím, že v přímé péči o pacienty je pracovně zařazeno jako pomocný zdravotnický personál (sanitářka) 15 odsouzených žen. Další odsouzené osoby jsou u spolupracujících subjektů zaměstnány v provozech s potravinami (výroba lahůdek a pekárna), podílejí se na výrobě knih, provádějí balení zboží nebo další třídění papírového odpadu. Na konci roku 2016 bylo u cizích subjektů zařazeno 110 odsouzených, v průběhu tohoto roku došlo k navýšení o dalších 30 odsouzených. Zaměstnanost odsouzených se aktuálně pohybuje nad 75%.

ODDĚLENÍ VĚZEŇSKÉ STRÁŽE

Oddělení vězeňské stráže je největším oddělením vazební věznice. Jeho úkolem je zajišťovat střežení objektu vazební věznice a dalších prostor vazební věznice; střeží, předvádí a eskortuje vězněné osoby. Ve spolupráci s ostatními odděleními vazební věznice zajišťuje bezpečnost osob a majetku, včetně ozbrojeného doprovodu, potlačuje vzpoury nebo jiná hromadná nezákonná jednání vězňů, při nichž je ohroženo zdraví nebo život osob anebo ničen majetek. Dále zabráňuje neoprávněnému vstupu osob, vjezdu motorových vozidel a průniku nepovolených předmětů do střežených objektů. Samotná eskortní služba zajišťuje každý ozbrojený doprovod vězněné osoby prováděný mimo objekt vazební věznice. Některé eskorty jsou vzhledem k potenciálnímu nebezpečí realizovány vybranými příslušníky eskortního oddělení, jedná se o tzv. operativně eskortní skupinu, která je speciálně vycvičená a provádí zejména eskorty mimořádně nebezpečných a zájmových osob, u nichž je riziko nepředvídané mimořádné udá-

losti. Mimo jiné se tato operativně eskortní skupina připravuje na potlačování vzpour a další mimořádné situace a předvádí dynamické ukázky na akcích, na kterých se Vazební věznice Praha-Ruzyně podílí svou organizací. Jednou z posledních akcí, na které se operativně eskortní skupina podílela, byl Den IZS 9. září 2017, kde příslušníci vazební věznice předvedli modelovou situaci, kdy je bezpečnostní eskorta napadena.

Na eskortní skupinu úzce navazuje skupina psů, kteří jsou zařazováni k plnění služebních úkolů během strážní, ale i eskortní služby. V prostorách vazební věznice se provádí výcvik psů, kteří se specializují na vyhledávání výbušnin a nástražných výbušných systémů a na vyhledávání omamných a psychotropních látek. Psůvodi ruzyňské věznice úzce spolupracují v rámci dlouholeté spolupráce se všemi ozbrojenými složkami v rámci služební kynologie nejen co se týče samotného výcviku, ale také co se týče soutěží a odborných kurzů. Úroveň služební kynologie ve vazební věznici byla pozvednuta poté, co byl její tým posílen o nového inspektora strážní služby pro psůvody, který nastoupil do funkce v lednu letošního roku. Celkově v posledních letech došlo mezi psůvody k velké generační obměně. Aktuálně se jedná o velice mladý kolektiv, kde většina příslušníků nastoupila k psůvodům jako naprostí laici bez zkušeností s výcvikem psů, což ale není překážkou. Absolvovali základní kurz, kde je zkušební instruktoři naučili základy. Zbytek už je na nich. Musí chtít cvičit, kynologie je musí bavit. Za letošní rok je úspěšnost přezkoušení zdejších psů kolem 85 % a toto číslo se do konce roku pravděpodobně ještě zvýší. Oproti letům minulým je to výrazný vzestup a výsledky začínají být vidět.

ENGLISH CORNER – II

In the last issue of this magazine, the most important reasons for international relations were presented in the English corner. In this issue, we bring you an interview with Doug Dretke, Executive Director at the Correctional Management Institute of Texas, Sam Houston State University.

Doug Dretke je výkonný ředitel Institutu vězeňského managementu na Univerzitě Sama Houstona v Texasu. V minulosti ředitel Oddělení vězeňství při Texaském odboru kriminální justice. Bývalý předseda Asociace texaských nápravných zařízení; v současnosti člen Rady ředitelů věznic Americké asociace nápravných zařízení. Současně člen Komise pro profesionální certifikaci této organizace

INTERVIEW

The Memorandum of Understanding between The George J. Beto Criminal Justice Center at Sam Houston State University and the Prison Service of the Czech Republic was signed in February 2015. You visited the Prison Service Academy in September 2016. You said you had respect for the organization of the Czech prison staff training and education system and valued the Academy for its efforts invested in the development of international cooperation. Could you please specify what exactly you find interesting, innovating and/or effective regarding the Czech penitentiary staff preparation and enhancement?

Doug Dretke:

It has been an incredible honor in my career to have had the opportunity to visit your beautiful country through our MOU and meet many of the correctional professionals who serve in the Czech Republic Prison Service. The Correctional Management Institute at Sam Houston State University provides education, training, and professional development opportunities for correctional leadership through a variety of leadership programs. International cooperation and relationships with prison systems from other countries provide one of the most important and significant professional development opportunities through the exchange of ideas, challenges, successes, and best practices in dealing with the many issues we face in corrections. I have had the wonderful opportunity to visit the Prison Service Academy (PSA) on two different occasions and just recently this past September (2016). It is an excellent facility with very impressive training programs. I was especially impressed with the program PSA developed for staff from the different prisons throughout the Czech Republic Prison Service on how to effectively interact with international delegations to maximize the opportunity for professional exchanges and increase the value of the visit between correctional professionals from different countries. I was very impressed with this type of innovative program that was fully endorsed and supported by the leadership within the Czech Republic Prison Service, and the professionalism of the staff at PSA to implement such a program that further developed your capacity to engage with correctional professionals from around the world.

How many Czech prisons have you visited? What do you think about Czech prisons in general? Is there something particular you would like to comment on?

Doug Dretke:

I have had the opportunity to visit approximately ten different Czech prisons and I have always been impressed with the professionalism and commitment of the men and women who work for the Czech Republic Prison Service. Our delegations from Texas and the United States have been very impressed by the many different programs we had the opportunity to visit including the program for female offenders and their babies at Světlá nad Sázavou, the many vocational and employment programs, the highly trained special response teams, and the different treatment programs focusing on prisoner rehabilitation. I learned that we, as correctional professionals all recognize that we have a very important responsibility to manage and operate safe and secure facilities while providing prisoners the opportunity to improve and change their behavior so we can increase public safety by making our communities safer once they are released back to society.

You are very active in the international field. Why do you consider penitentiary professionals' involvement in international activities important?

Doug Dretke:

We all have the same complex challenges in the management and operations of correctional systems, so while there may be many differences in our organizational structures, our

histories, and even our political systems and laws, most systems are united in our efforts to improve our systems by becoming more effective in our rehabilitation and reentry efforts. The opportunity to learn from each other and exchange ideas and best practices within our different systems is a valuable opportunity for correctional professionals. International cooperation and activities also provide the opportunity to develop close professional relationships that give us the opportunity to contact each other when we are experiencing difficulties or challenges and to learn from each other about effective solutions.

I know I can speak for the many members of delegations that have visited from our country, that each will tell you that they believe their trip to your country was a highlight of their professional career. I have a great respect for the many friends I have made through our international exchanges in the Czech Republic and look forward to visiting you again in the English Corner.

Thank you.

Memorandum of Understanding
the Prison Service Academy
prison staff training and education system
staff preparation and enhancement
correctional professionals
correctional leadership
leadership programs
professional development opportunities
exchange of ideas, challenges, successes,
and best practices
corrections
facility
training programs
staff from the different prisons throughout
the Czech Republic Prison Service
to effectively interact with
international delegations
endorsed and supported by the leadership
professionalism and commitment
female offenders
vocational and employment programs
special response teams
treatment programs
prisoner rehabilitation
to manage and operate safe and secure
facilities
to increase public safety
to make our communities safer
released
the same complex challenges
correctional systems
organizational structures
united in our efforts
rehabilitation and reentry efforts

best practices
to experience difficulties or challenges

to speak for sb.
professional career
international exchanges

Prohlášení o spolupráci
Akademie VS ČR
systém výcviku a vzdělávání vězeňského personálu
příprava a další vzdělávání (zdokonalování) personálu
vězeňský personál
vedení věznic
školení pro vedoucí pracovníky
možnosti profesního rozvoje

výměna nápadů, výzev, úspěchů a osvědčené praxe
vězeňství
zařízení
výcvikové programy

personál z různých věznic celé VS ČR

efektivně komunikovat s mezinárodními delegacemi
schválený a podporovaný vedením
profesionalita a oddanost /vzorné plnění svěřených úkolů
ženy - vězeňkyně *
programy vzdělávání a zaměstnávání **
zásahové jednotky ***
programy zacházení
rehabilitace či náprava vězněných osob

řídit a provozovat bezpečná a bezpečně zajištěná (vězeňská) zařízení
zvýšit bezpečnost veřejnosti
zvýšit bezpečnost našich komunit/sousedství/společnosti
propuštěný (to release – propustit)
stejně komplexní výzvy
vězeňské systémy
organizační struktury
spojení v našem úsilí
úsilí v rámci rehabilitačních programů a programů po propuštění
post penitenciárních programů (spíše American English)
osvědčená praxe
zažívat obtíže nebo mít náročné úkoly/čelit problémům
nebo náročným úkolům
mluvit za někoho
profesní kariéra
mezinárodní výměny

Pozn. překladatele:

* V současnosti v Evropě preferovány výrazy women offenders, women prisoners, women inmates.

**Výraz vocational je používán převážně v souvislosti s učňovským vzděláváním (vězněných osob) pro přípravu na povolání, zřídka také pro profesní vzdělávání personálu.

*** V Evropě se používá spíše výraz intervention team/group.

The Correctional Management Institute at Sam Houston State University
<http://www.cmitonline.org/>

Pro časopis České vězeňství připravila:
kpt. Mgr. Iva Prudlová,
metodik pro vzdělávání v oblasti mezinárodní spolupráce, Akademie VS ČR.

Jazykovou korekturu provedl:
Bc. Jiří Kawan,
mjr. Mgr. Tomáš Olšar

SPOLUPRÁCE S VĚZEŇSKOU SLUŽBOU MAĎARSKA

Ve dnech 6. - 9. června 2017 se na základě uzavřené dohody o spolupráci mezi VS ČR a VS Maďarska uskutečnila další výměnná stáž. Na Generálním ředitelství VS ČR přijal čtyřčlennou delegaci ředitel odboru výkonu vazby a trestu Pavel Horák. V průběhu čtyřdenního pobytu v ČR delegace Odboru výkonu vazby a trestu GR VS Maďarska dále navštívila Věznici Všehrdy, Vazební věznici Praha-Pankrác, Věznici Rapotice a Vazební věznici a Ústav pro výkon zabezpečovací detence v Brně.

Program maďarské delegace ve složení Ferenc Draxler, Éva Lehoczky-Turcerová, Lívia Arzenovitsová a Júlia Juhászová byl v rámci reciproční stáže zaměřen zejména na problematiku odborného zacházení s vězněnými osobami. Účastníci stáže se zajímali například o telefonování vězněných osob v ČR, opatření vedoucí k zabránění průniku nepovolených předmětů do věznic, problematiku sebevražedného jednání vězňů se zaměřením na prevenci či aktuální problém nebezpečí radikalizace vězněných osob. Otáz-

ky zahraničních účastníků směřovaly také k problematice přeplněnosti věznic, dohledu nad výkonem vazby a trestu či fungování vězeňské duchovní služby.

Dohoda o spolupráci mezi Vězeňskou službou České republiky a Vězeňskou službou Maďarské republiky byla uzavřena v roce 2010. Vzájemná spolupráce na základě této dohody se týká výměny informací a zkušeností, realizace společných výzkumů, analýz a programů s penitenciární problematikou, tvorby projektů a účasti na programech financovaných Evropskou unií a spolupráce v oblasti zvyšování kvalifikace vězeňského personálu aj. V loňském roce např. na základě této dohody navštívila Maďarsko ve dnech 17. - 20. října 2016 čtyřčlenná delegace z ČR. Během programu účastníci stáže navštívili národní vazební věznici v Budapešti, Národní věznici Pálhalma a Okresní vazební věznici Bács-Kiskun. Delegaci přijal také na generálním ředitelství VS Maďarska náměstek generálního ředitele pro bezpečnost a vězeňství János Schmehl.

soh

ODSOUZENÝ ODSEDĚT SI SVŮJ ŽIVOT

EVA FRANCOVÁ

Odsouzení na doživotí v našem trestním systému většinou spáchali nějaký zvlášť závažný zločin vraždy, který je například mimořádně zavrženíhodný svým způsobem provedení nebo motivem. Takových vězňů je ve valdické věznici 24. Je možná zvláštní srovnávat tento příklad s jiným druhem doživotí. Dá se posoudit, které doživotí je horší? Valdické vězně totiž navštívil muž, který je již čtyřicet devět let doživotně odsouzený na vozíček, tedy i on je omezen na svobodě pohybu.

Toto setkání se uskutečnilo díky Pavlu Zvolánkovi, předsedovi Vězeňské duchovenské péče, a kaplanovi valdické věznice Danielau Hottmarovi, který v následujících řádcích popisuje životní cestu tak, jak ji on sám prezentoval při besedě:

Celoživotní vozíčkář a duchovní Daniel ze Štětkovic u Sedlčan při komplikovaném porodu v roce 1968 prodělal mozkovou obrnu. Převážnou část dětství prožil v Jedličkově ústavu pro postižené. Domů k rodičům se vrátil v šestnácti letech, ve stejném roce, kdy se rozhodl svůj život ukončit sebevraždou. Neviděl ve svém životě žádné východisko, žádnou naději. Rozhodl se boha vyzkoušet a jedna z jeho prvních modliteb byla, aby ho život bavil a nemusel si život jen odsedět. Pokus o sebevraždu nevyšel a po dalších pěti letech života se v roce 1989 odstěhoval do svého bytu v Kladně, který byl uzpůsoben pro vozíčkáře. Měl nejen byt, ale také se mu vrátila do života radost a naděje. Poznal Pána Boha a později svoji manželku Natašu. Spolu mají tři děti a již také dvě malá vnoučata. Jako člen církve Evangelické metodistické pracoval jako diakon a farář. V roce 2010 se ve Štětko-

vicích zúčastňoval přednášek adventistického podnikatele Radima Passera s názvem Světem bible. Poselství, které slyšel, ho chytlo za srdce. Po vstupu do církve adventistů sedmého dne pracuje jako biblický pracovník. V současnosti mu umožňuje přednášet o svém životě na všech typech škol a také sloužit jako dobrovolný kaplan v hospici Dobrý pastýř v Čerčanech spolek Maranatha. Jeho nadšení a radost, které z něj číší, jsou skutečně nakažlivé.

Zároveň jedním dechem dodává, že životní příběh tohoto muže je velmi zajímavý, vyjadřuje naději, že i když je člověk životem těžce zkoušený a nemá na různých ustlání, i tak se dá prožít naplněný život.

Poznali to nyní i valdičtí vězni a také zástupce ředitele věznice Jiří Karásek, který se besedy s duchovním Danielem Hottmarem zúčastnil. „Obdivuji jeho optimismus, který si i přes svůj těžký úděl udržel. Setkání s ním bylo pro mne hodně silným zážitkem,” řekl. Asi nejenom pro něho, protože vězni měli na Daniela mnoho otázek, zejména týkajících se jeho služby kaplana v hospici a jeho manželského života. „Fascinuje mne víra Boha v člověka,” vyjádřil při besedě Daniel Hottmar.

VĚZNICI VALDICE NAVŠTÍVIL KARDINÁL DOMINIK DUKA

PAVEL ZVOLÁNEK

Středeční první srpnové odpoledne bylo výjimečné nejen pro skupinu odsouzených, ale i vedení věznice, neboť prostory věznice navštívil kardinál Dominik Duka se svým doprovodem. Arcibiskup pražský kardinál Dominik Duka strávil v osmdesátých letech patnáct měsíců v cele borské věznice, kam ho poslal komunistický režim za řádovou činnost, organizování studia dominikánských kleriků, samizdat a spolupráci se zahraničím.

Nápad pozvat Dominika Duku do věznice se zrodil před několika měsíci, když valdičtí kaplan a zároveň předseda Vězeňské duchovenské péče Pavel Zvolánek předával v arcibiskupském paláci kardinálovi nově vytištěnou vězeňskou biblí. Kardinála Duku a jeho sekretáře Vojtěcha Mátlu provedl věznicí její ředitel Jiří Mach. Hosté si prohlédli cely odsouzených, vycházkové dvory, kuchyň, místní vězeňskou knihovnu, ubytovnu se zesíleným stavebně technickým zabezpečením, a dokonce se zúčastnili nácviku písní místní hudební skupiny, která oběma hostům zazpívala píseň ze svého vlastního repertoáru. Prohlídka prostor byla zakončena návštěvou kaple, kde na kardinála čekalo na dvě desítky odsouzených. Odsouzené zajímalo, zda někdy Dominik Duka pochyboval o svojí víře, kdy poprvé otevřel biblí a co pro něj tato kniha znamená, či třeba jak se volí papež. Právě zkušeností s pobytem za mřížemi se stal pro posluchače ve Valdicih autentickým a odsouzení se zájmem naslouchali vyprávění i o tom, jak se v době svého pobytu ve věznici setkával s jiným spoluvězněm, disidentem Václavem Havlem, na kterého vzpomínal jako na plachého, laskavého a trpělivého člověka. Kardinál při-

tomným vysvětlil, jak a proč vznikl nový moderní překlad bible do jazyka srozumitelného dnešním čtenářům. Odsouzené povzbudil několika biblickými příběhy, ve kterých Pán Bůh odpustil zlé jednání lidem, kteří litovali svých činů a chtěli se změnit. Jedním z nich byl například slavný král David, který spáchal úkladnou vraždu. Hořce však svého činu litoval a právě z jeho pokolení přišel na tento svět mesiáš. Kardinál účastníky besedy podaroval kapesním vydáním Nového zákona, do něhož každému napsal věnování. Před závěrečným poděkováním ředitele věznice se všichni společně modlili otčenáš. Za pozvání a setkání s odsouzenými, za službu věznice děkoval také Dominik Duka. „Přijel jsem rád, abych se s vámi potkal, byli jste pro mne dnešním cílem této návštěvy a přeji vám všem, abyste v životě nikdy neztratili naději,” řekl vězňům na závěr. Ekumenický charakter duchovní služby ve Valdicih má více jak 25letou tradici. Pracují zde na částečný úvazek tři kaplani ze tří církví - Aleš Tomčík z Církve československé husitské, Pavel Zvolánek z Církve adventistů sedmého dne a od června letošního roku Zbyněk Pavienský z římskokatolické církve.

PLZEŇSKÝ BISKUP TOMÁŠ HOLUB SE SETKAL S ODSOUZENÝMI V KYNŠPERKU NAD OHŘÍ

Plzeňský biskup Tomáš Holub navštívil 7. června věznic v Kynšperku nad Ohří a spolu s ním přišli také pravidelně docházející duchovní z Českobratrské církve evangelické Juliana R. Hamari, otec Metoděj V. Kout z pravoslavné církve a také členové zasvěceného společenství Koinonia z Plzně, kteří k setkání přispěli nádhernou hudbou. Při rozhovoru s ředitelem věznice Martinem Klapperem, v němž se diskutovalo o tématu reintegrace vězňů osob a o možnostech, v nichž může věznice na této snaze pracovat, byla kvitována jako dobrá a žádoucí také duchovenská služba.

Po úvodním setkání s ředitelem věznice si hosté prohlédli krátce oddíl pro odsouzené věřící a se zájmem

o duchovní hodnoty, pohovořili s některými odsouzenými, kteří předali biskupovi dar v podobě obrazu Ježíše Krista namalovaného uhlem na zbytku plátna a vypnutého na papírovém rámu, tedy v možnostech, jaké vězni měli. Sedmdesát dva odsouzených se podílelo na bohoslužbě pod vedením biskupa Holuba. Ten ve svém kázání mj. na téma Geneze 11. kapitola, kde je popisován vzestup a pád člověka, který si zakládá jen na svém sobeckém umu a pýše ve vyprávění o stavbě Babylónské věže, nabádal odsouzené, jak se rozhodnout nebýt ve zlu a stavět na dobrém základu svůj další život. „Nestavte si Babylónské věže...“ shrnul.

Čas trestu je pro odsouzené velkou

příležitostí ke změně nejen životního pohledu, ale také života. Lze aspoň trochu důvěřovat, že tato setkávání a přístupy budou pomoci nejen odsouzeným, ale také pro společnost, která je tak lépe ochráněna.

Věznice se nechala inspirovat argentinskou trestnicí se 2500 vězni a v červnu 2010 zahájila tehdy zkušební provoz oddílu, kde jsou společně ubytováni odsouzení věřící a odsouzení se zájmem o duchovní hodnoty společně s odsouzenými s výrazně nižší tělesnou hmotností, zjevně nízkými rozumovými schopnostmi, popř. jsou vytipováni jako možné oběti násilného jednání ze strany jiných odsouzených. Jedná se tedy o vězně, kteří jsou nějak oslabeni.

Oddíl je podobný jako jiné oddíly, nemá specifika, která by vyžadovala zvláštní režim. Byl zřízen, očekává se, že duchovní působení na tuto skupinu vězňů bude mít vliv na chování a vztah k hodnotám. Lze říci, že tento krok se ukázal jako velmi dobrý. Jedním z ukazatelů je právě skutečnost, že odsouzení se chovají k sobě i k majetku mnohem ohleduplněji.

Věznice Kynšperk nad Ohří je věznicí s dozorem a aktuálně v ní vykonává trest více než tisíc odsouzených mužů. Dvakrát v týdnu dochází do věznice kaplan Jaroslav Šašek, který je ve svém hlavním zaměstnání farářem římskokatolické církve v Plané u Mariánských Lázní a okolí. Zajišťuje především individuální pastorační rozhovory s odsouzenými, bohoslužby a individuální nebo skupinovou výuku bible a dalších příbuzných teologických disciplín. Připravuje kulturní a společenské akce s duchovním obsahem, koordinuje působení církve a náboženských společností a podílí se na vytváření podmínek pro začlenění odsouzených do občanského života po propuštění.

peb

Nadstrážmistr **LUKÁŠ SUMERAUER** byl na hokejovém turnaji O pohár ředitelky Vazební věznice České Budějovice vyhlášen nejlepším střelcem. O práci i hokeji říká:

HOKEJ JE MŮJ ŽIVOT A JSEM RÁD, ŽE MOHU REPREZENTOVAT I NAŠI VĚZNICI

VÁCLAVA KÁPLOVÁ

VE VAZEBNÍ VĚZNICI ČESKÉ BUDĚJOVICE PRACUJES NECELE DVA ROKY. CO PŘÍSPĚLO K TVÉMU ROZHODNUTÍ STÁT SE PŘÍSLUŠNÍKEM VS ČR?

Po ukončení mého působení ve II. lize v Milevsku jsem přešel do týmu David Servis Č. Budějovice a začal si hledat práci. V té době mi byla nabídnuta i práce příslušníka VS ČR se zařazením ve VV České Budějovice. Jedním z faktorů pro výběr zaměstnání byla právě možnost uplatnit i zde moji celoživotní zálibu, a to při sportovních akcích pořádaných vězeňskou službou. Odehrál jsem zde dosud pět turnajů se skvělou partou.

JAKÝ BYL DŮVOD TVÉHO PŘECHODU Z MILEVSKA DO ČESKÝCH BUDĚJOVIC?

Hlavním důvodem bylo dlouhé cestování na tréninky a zápasy. Denně jsem naježdil 120 km. Šlo o přestup do stejné ligy, takže jsem byl s touto změnou spokojen.

ZA DAVID SERVIS HRAJES I V SOUČASNOSTI?

Ano, stále hraji za David Servis České Budějovice v pozici útočníka.

JAK SES O MOŽNOSTI PRACOVAT U VS ČR DOZVĚDĚL?
Od známého, který je také příslušníkem vězeňské služby. Pracuje u justiční stráže.

CO JSI OD NÁSTUPU K VS ČR OČEKÁVAL?

Očekávání jsem asi neměl žádná, spíše šlo v první řadě o zvědavost. Je to mé první zaměstnání.

JAKÝ MÁŠ NÁZOR DNES? JAKÁ POZITIVA A NEGATIVA ZDE SHLEDÁVÁŠ?

Baví mě komunikace s vězňami osobami a především přímá práce s nimi. Co mě na práci nebaví? Asi zbytečná byrokracie.

VRAŤME SE K HOKEJI. JAKÉ TURNAJE JSI ZA VĚZNICI ODEHRÁL, A JAK SI Váš TÝM VEDL?

Zúčastnil jsem se dvou turnajů vězeňské služby v Litoměřicích, kde jsme pokaždé vybojovali třetí místo. Mezitím jsme poměřili síly se složkami IZS Jihočeského kraje, zde jsme skončili na pátém a šestém místě. Letos jsem poprvé hrál na vítězném turnaji O pohár ředitelky Vazební věznice Č. Budějovice.

ČÍM TĚ TENTO SPORT NA LEDOVÉ PLOŠE ZAUJAL, PROČ PRÁVĚ HOKEJ?

Na ledě jsem od šesti let, kdy mě začal s tímto sportem seznamovat otec se strýcem. Od začátku mě bruslení velmi bavilo a brzy jsem dokázal, že mám pro tento sport skutečné nadání. Můj život na bruslích naplno odstartoval v osmi letech, po přestupu do sportovní školy.

CO TATO ŠKOLA OBNAŠELA? V ČEM SE LIŠILA OD OSTATNÍCH?

Byla to škola jako každá jiná, měla ale navíc v každém ročníku dvě sportovní třídy. Jedna byla pro fotbalisty a druhá pro hokejové naděje. Pouze od třetí do deváté třídy jsme měli díky častým tréninkům poupravený rozvrh.

HŘÁL JSI JIŽ V TÉTO DOBĚ ZA NĚJAKÝ TÝM?

Během studia jsem hrál za mládežnické týmy Českých Budějovic. Podařilo se nám získat i medaile z mistrovství ČR. V roce 2004 jsme získali bronzovou medaili a v roce 2005 jsme získali zlaté medaile a stali se mistry ČR v kategorii 8. tříd základních škol. Moje kariéra pokračovala výhrou na Zimních olympijských hrách dětí a mládeže v Královéhradeckém kraji, kde jsem reprezentoval Jihočeský kraj. Pak přišla extraliga juniorů a poté exkluzivní nabídka z USA. Během mého působení v juniorské extralize mne tehdy kontaktoval manažer juniorského týmu z Minnesoty. Nabídku jsem přijal a hrál zde devět měsíců druhou nejvyšší juniorskou soutěž ve státě Minnesota v týmu Twin Cities Northern Lights. Mohl jsem zde získat i roční stipendium na místní univerzitě. Tuto nabídku jsem ale nevyužil, neboť i s částečným stipendiem se jednalo o velmi vysokou částku za školné. Přivezl jsem si i tak mnoho zkušeností a zážitků, že svého rozhodnutí dodnes nelituji. Hokej je můj život a jsem rád, že i dnes mohu v tomto srdečním sportu reprezentovat naši věznici.

SBĚRATELÉ NA KVĚTNICI

JOSEF NEJEDLÝ

Pravidelně ročně - jednou Praha, následující rok Bratislava, je pořadatelem Mezinárodního setkání sběratelů policejních insignií. Setkání je určeno pro všechny příznivce policejní historie a současnosti, sběratele a další zájemce nejen o policejní, vězeňské, celní, hasičské či záchranářské insignie, jako jsou nášivky, odznaky, uniformy, čepice a další příslušenství výstroje příslušníků těchto sborů. Podmínkou účasti není v žádném případě prodej nebo koupě těchto insignií. Návštěvník nemusí nic vyměňovat ani nakupovat - naprosto stačí, přijde-li se podívat a potěšit velkou šíří nabídky materiálu, přijde-li si pohovořit s kolegy a odborníky nebo si zblízka prohlédnout účastníky v historických stejnokrojích... Atmosféra není strohá, oficiální jako v prostorách muzea, je však naprosto otevřená a velmi přátelská, podložena společným zájmem. V letošním roce se stala opět místem setkání Praha, již tradičně areál Zotavovny Vězeňské služby České republiky Na Květnici. Setkání se konalo v sobotu 20. května 2017. Ovšem již den a hlavně večer před tímto datem se na místě objevili zájemci z nejrůznějších zemí Evropy. Samozřejmě přijeli kolegové

ze Slovenska, objevili se sběratelé z Rakouska a Švýcarska, bylo slyšet i španělštinu a angličtinu... Krásná na těchto okamžicích byla bezprostřednost setkání přátel po dlouhé době. Dlouho před oficiálním zahájením, v sobotu od časného rána, bylo ve velkém zasedacím sále Zotavovny Na Květnici opravdu velmi živo. Bylo nutno připravit stoly pro nabídku insignií i výstavní panely s ukázkami materiálu a všechno

organizačně doladit. Nutno podotknout, že i když organizace byla plně v rukou dobrovolníků, výsledek byl naprosto profesionální. Za organizátory mezinárodní akce pořádané ve spolupráci s českou pobočkou IPA přivítali účastníky pánové Hanák a Martínek. Překvapením, a to překvapením velmi milým bylo hned v úvodu vystoupení vedoucího Kabinetu historie a dokumentace Vězeňské služby ČR Aleše Kýry. Ten účastníky z rozhodnutí generálního ředitele Petra Dohnala pozdravil a setkání i zahájil. Ačkoliv mezi množstvím účastníků bylo i hodně dětí a mládeže, nenuřil se nikdo z nich. Před zotavovnou se objevili policisté na motocyklech a důrazně svoji přítomnost připomněli výstražným znamením. V tom okamžiku si každý myslel, že je to vrchol programu. Ale všechny čekal ještě další zážitek - asi největší pozornost budila jízdní policejní hlídka, na kterou se přišel se zájmem podívat skoro každý, a to nejen děti! Více než dvě stovky návštěvníků, sběratelů i dalších zájemců byly naprosto spokojeny. Ke všeobecné spokojenosti přispěl i tradiční účastnický klopový odznak. Slova na rozloučenou: „Nashle za rok v Bratislavě,“ opravdu nebyla jen povinnou frází.

SKVĚLÉ PARTAČKY

EVA FRANCOVÁ

Alena Dragounová, dlouholetá zaměstnankyně Věznice Valdice, úspěšná psovodka, jediná žena mezi valdickými psovody, a Zara, osmiletá vnímavá fenka belgického ovčáka - a jejich poslední úspěch, 1. místo ve vyhledávání omamných a psychotropních látek na květnovém VIII. ročníku přeborů psovodů-specialistů se služebními psy Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje.

VÍM O VÁS, ŽE PSY CHOVÁTE A CVIČÍTE OD SVÉHO MLÁDÍ. A TO NEJEN VE VĚZNICI, PŘI SVÉ PRÁCI, ALE I V SOUKROMÉM ŽIVOTĚ. VZPOMENETE NA VŠECHNY SVÉ SLUŽEBNÍ PSY?

Se speciální služební kynologií ve valdické věznici jsem začínala v roce 2002. V té době byli do věznice převedeni dva služební psi z Věznice Rýnovice. Mně byla přidělena fena Rita, plemeno Flat Coated Retriever, a spolu jsme absolvovaly základní kynologický kurz ve Výchovném středisku služební kynologie Policie ČR v Býchorech u Kolína. V roce 2004 zakoupila věznice štěně rasy Chesapeake Bay Retrievera, psa Valida z Vlčích luk. Dané speciální činnosti jsem tedy vykonávala s těmito plemeny. Poté již následovala Zara, kterou mám dodnes. Nesmím zapomenout ještě na fenku německého ovčáka Bereniku, která bohužel uhynula ve svých čtyřech letech.

ZARA JE TEDY JIŽ VAŠÍM ČTVRTÝM SLUŽEBNÍM PSEM. ODKUD POCHÁZÍ?

Zara je plemeno belgický ovčák-malinois. Pochází z významné chovatelské stanice belgických ovčáků z Hükelovy vily manželů Volných z Dubu u Nového Jičína.

KAŽDÝ PES MÁ SVOJI OSOBNOST, ČÍM JE VÝJIMEČNÁ ZARA?

Zaru mám od jejích osmi týdnů, narodila se v červenci 2009. Je to chápavá a velmi pracovitá fenka. Nebojím se říci, že jsme spolu napojené i bez výrazných povelů.

U VĚZEŇSKÉ SLUŽBY PRACUJETE JIŽ 16 LET. JAKÝMI POZICEMI JSTE PROŠLA?

K vězeňské službě jsem nastoupila jako strážná v září 2001. Již při nástupu, při vstupním pohovoru s nadřízeným, mi bylo přislíbeno, díky mé zkušenosti s výcvikem psů ve Svazarmu, místo psovoda-specialisty v připravovaném středisku speciální kynologie. Do střediska jsem tedy nastoupila po jeho založení v dubnu 2002. Od té doby vykonávám činnost psovoda-specialisty.

CO JE NÁPLNÍ VAŠÍ PRÁCE?

Spolu se svými dvěma kolegy provádím každodenní speciální prohlídky došlé korespondence a balíků pro odsouzené, nákladů motorových vozidel včetně jejich vnitřních prostorů, cel odsouzených, návštěvních místností, oděvů odsouzených po návratu z návštěv i pracovišť na přítomnost omamné a psychotropní látky. V rámci vzájemné spolupráce se účastníme speciálních prohlídek i v jiných věznicích.

ZA TOLIK LET VE VĚZNICI JIŽ URČITĚ MÁTE NA SVÉM KONTĚ NĚJAKÉ ÚSPĚCHY V RÁMCI PŘEBORŮ. MŮŽETE ŘÍCI, KTERÝCH SI CENÍTE NEJVÍCE?

Nejvíce si cením svého posledního úspěchu, a to účasti na osmém ročníku přeborů psovodů Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, v jehož rámci se konal nultý ročník ve vyhledávání omamných a psychotropních látek. Bylo to letos v květnu a mně se Zarou se podařilo vyhrát 1. místo. I když tento úspěch vnímám jako prozatímní maximum, přesto si cením všech svých účastí na přeborech speciální kynologie VS ČR, které se konají každoročně na Pracově. Zde jsem se, v silné konkurenci, pravidelně umísťovala tak v polovině účastníků. V roce 2014 se mi však podařilo umístit se, právě se Zarou, na 2. místě v pachových pracích, na

2. místě v soutěži dvojic s kolegou Karlem Duškem z Věznice Vinařice a celkově na 3. místě v pořadí hodnocených psovodů.

MOHLA BYSTE PŘÍBLÍŽIT NÁPLŇ JEDNOTLIVÝCH DNÍ A SOUTĚŽNÍCH DISCIPLÍN?

Po zahájení jsme začali prohlídkou místností na Tužíně a v podvečerních hodinách jsme pokračovali propátráním lesní plochy v okolí. Psovod se psem museli najít ukrytou drogu ve vymezeném lesním prostoru za určitý čas. Druhý den dopoledne pak měli účastníci na parkovišti jičínské firmy, přidělen k prohlídce tahač s návěsem. V odpoledních hodinách musel na autovrakovišti v Popovicích každý závodník prohledat dva osobní automobily, přičemž v jednom z nich byl ukrytý vzorek omamné látky. Třetí den dopoledne jsme prováděli prohlídku vytyčeného prostoru mezi sedadly na zimním stadionu v Jičíně, kde byla položena různá zavazadla a v tom prostoru se někde nacházela založená droga. Mohlo to být tedy v zavazadle, ale i v sedačce nebo na zemi. Zde to bylo pro Zaru i pro mě velmi složité, neboť to je pro ni neznámý, členitý prostor i typ čuchání. Poslední disciplínou pak byla prohlídka šaten v Hasičském záchranném sboru v Jičíně.

WWW.VSCR.CZ

REPORTÁŽ Z ÚČASTI VS ČR NA **DNECH NATO 2017**
V PŘÍŠTÍM ČÍSLE